

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ТРЕТЯ СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №6

Стенограма пленарного засідання

7 лютого 2020 року

Київ 2020

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ТРЕТЯ СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №6

*Стенограма пленарного засідання
7 лютого 2020 року*

Редакційне управління
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання шосте
(П'ятниця, 7 лютого 2020 року)

Година запитань до Уряду	...4
Оголошення запитів народних депутатів України	...28
Розгляд проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення»	...34
Виступи народних депутатів України з різних питань	...53

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ШОСТЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
7 лютого 2020 року, 10 година 3 хвилини*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку!.. Чутно, працюють мікрофони? Доброго ранку, шановні колеги! *(Оплески)*.

Дякую. Я також дуже радий вас бачити, особливо з тієї позиції, що я маю також право трохи попрацювати.

Доброго ранку, шановні представники ЗМІ, шановні гості Верховної Ради України!

Переходимо до нашої роботи. Будь ласка, підготуйтеся до реєстрації. Шановні колеги, готові реєструватися? Прошу реєструватися.

У сесійному залі зареєструвалися 286 народних депутатів України. Шановні колеги, ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим. Переходимо до «години запитань до Уряду».

У засіданні Верховної Ради України беруть участь Прем'єр-міністр України Олексій Валерійович Гончарук та члени Кабінету Міністрів України. На засіданні Погоджувальної ради було визначено, що члени Кабінету Міністрів України сьогодні відповідатимуть на запитання щодо тарифної політики в Україні при забезпеченні населення енергоносіями та наданні комунальних послуг, нинішній стан та перспективи.

Пропонується наступний порядок денний: виступ міністра енергетики та захисту довкілля України – 10 хвилин, відповіді на запитання від депутатських фракцій і груп – до 30 хвилин, після цього вступне слово, а потім цього запитання та відповіді Прем'єр-міністра України – 20 хвилин. Немає заперечень до такого регламенту нашої роботи? Немає. Дякую.

Шановні колеги, до виступу запрошується міністр енергетики та захисту довкілля України Оржель Олексій Анатолійович.

ОРЖЕЛЬ О.А., *міністр енергетики та захисту довкілля України.* Шановні народні депутати, дуже приємно бути сьогодні тут і надати відповіді на ті запитання, які у вас є на сьогодні. Насправді моя промова буде не дуже довгою, хочу залишити більше часу для відповідей на конкретні ваші запитання. В уряді є відповіді на всі ті виклики, що сьогодні стоять перед сектором. Але хочу лише сказати про те, що на початку роботи уряду (це був кінець серпня) в нас склалася досить важка ситуація щодо наявності палива на складах, щодо того, чи стабільно та безпечно проходимо ми опалювальний сезон, щодо

потенційного збільшення цін на енергоносії та тарифи для наших українських споживачів.

Якщо говорити про результати, а зараз у нас вже лютий, ми забезпечили стабільне проходження опалювального сезону. Говорячи про тарифи на електричну енергію, які тоді були досить значними і, зокрема, були навантаженням для нашої української економіки, середньозважений тариф на електричну енергію за період роботи уряду знижено на 26 відсотків.

Якщо говорити про те, як вдалося вирішити питання щодо ціни на газ, то були, дійсно, великі ризики того, що в нас не вийде підписати договір на транспортування газу територією України до Європи, як результат – вийшло. Це дало нам можливість забезпечити зменшення ціни на газ для наших українських споживачів у січні 2020 року порівняно з січнем минулого року на 25 відсотків. Треба говорити відверто, що є інші фактори, які впливають на загальний кінцевий тариф. Є необхідність перегляду інвестиційних вкладень в енергетичну інфраструктуру, є значне зношення основних фондів.

Тому, зважаючи на фактори, які дозволяли нам зменшувати ціну, ми все-таки, максимально балансуєчи ситуацію, включали необхідні витрати на оновлення основних фондів і поновлення інфраструктури. Зокрема, тарифи на розподіл не переглядалися з 2016 року. У даному разі в рамках дій незалежного енергетичного регулятора був перегляд тарифів для того, щоб забезпечити стабільність газопостачання. Те саме потребує і тепловий тариф і тарифи на водопостачання. Ми маємо бути відвертими один до одного і говорити, що без цих необхідних змін у тарифах і чіткого моніторингу та контролю з боку органів, які мають відповідно контролювати ефективність витрачання коштів, ми можемо просто залишитися без інфраструктури.

Тому зважаючи на ці фактори, незалежний регулятор весь час бере до уваги необхідність змін до тарифів, для того щоб забезпечити стабільність інфраструктури. З боку уряду було зроблено все можливе: і рішення в рамках ринку електричної енергії, і рішення в рамках ринку газу, для того щоб уможливити зменшення ціни на основний товар, який формує тариф для кінцевого споживача.

Разом з тим для балансування ситуації з тих факторів, які я назвав, не повністю відображено це зменшення в кінцевих тарифах. Проте дуже добре, що в нас є і зниження, і є все-таки збільшення, необхідні зміни в тарифі на підтримку інфраструктури.

Хочу також сказати, що ситуація, яка складається на сьогодні, не є статистичною, у нас нові виклики. Зокрема, ми маємо на сьогодні, із спостережень, найтеплішу зиму. А це означає, що в нас змінюється і логіка споживання, що наші українські споживачі сплачують менше, через що і відповідна товарна продукція в секторі енергетики і комунальних послуг зменшується. Це означає, що на цю інфраструктуру, яку ми маємо, віддаємо менше товарної продукції, що є фактором усе-таки потенційного збільшення. На 10 відсотків щоденно зменшується споживання електричної енергії, зменшується також споживання теплової

енергії відповідно до теплових графіків. Це означає, що в нас зменшується база, до якої ми можемо віднести витрати.

Насправді дуже болюче й актуальне питання розвитку вугільної галузі. Але хочу звернути увагу, що кожного дня збільшуються запаси вугілля на складах. Отже, ми не спрацьовуємо вугілля. Ми видобуваємо вугілля більше, ніж споживаємо в опалювальний період у моменти максимального навантаження.

Нам треба комплексно, обов'язково вирішуючи всі соціальні питання, реформувати і реструктуризувати вугільну галузь. Тому що в даному разі за такого навантаження, за такої роботи системи в нас немає реалізації товарної продукції.

Це болючі питання, що потребують комплексного підходу. Проте маємо йти послідовно, планово, щоб усі розуміли, які кроки робитиме уряд. Але треба проводити ті необхідні реформи і ті речі, які вимагає поточний стан.

У мене все. Я буду дуже радий відповісти на ваші запитання.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, зараз переходимо до запитань до міністра. Прошу записатися на запитання до міністра енергетики та захисту довкілля України. Будь ласка.

Запрошую до слова народну депутатку Білозір Ларису Миколаївну, депутатська група «За майбутнє».

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Шановний пане міністре! Скажіть, будь ласка, як вчинити людям, що вклалися в альтернативні методи опалення власних приміщень, а зараз змушені платити за доставку газу, яким не користуються? Наприклад, оті люди, які відмовилися від споживання газу та встановили твердопаливні котли. Навіть ті, які давно не живуть у приватних будинках, отримують платіжку за доставку. Виходить така парадоксальна ситуація, що люди здійснювали заходи з енергозбереження, а тепер змушені платити. Люди, дійсно, дуже обурені на місцях. До мене звернулися сотні моїх виборців. Дайте, будь ласка, відповідь.

ОРЖЕЛЬ О.А. Дякую за запитання. Дійсно, розділення платіжок на два платежі є вимогою саме розподілу діяльності. У нас відокремлена діяльність транспортування, діяльність розподілу і постачання газу. Це означає, що держава контролює і регулює тарифи на природні монополії (а транспортування

газу і розподіл газу – це природні монополії), для того щоб не було зловживань, і контролює це питання в рамках рішень незалежного регулятора.

Яка логіка? Я зараз передам, якщо можна, два слова (це рішення регулятора), безпосередньо представнику регулятора на місце. Але логіка така. Підтримуючи ті рішення, які зробили наші українські споживачі, безпосередньо я сам прийняв таке рішення і встановив твердопаливний котел. Справа в тому, що для того, щоб була постійна можливість отримання послуги газопостачання, навіть якщо ми врахуємо капітальні витрати для створення цієї системи (люди, дійсно, скидалися, будували ці газорозподільчі мережі), щоб завжди був тиск у цих мережах, щоб вони весь час працювали, щоб були ремонтні бригади, щоб був обслуговуючий персонал, треба платити гроші. Не може вона постійно бути в робочому стані без того, щоб за неї не платити.

Проте хочу звернути увагу, що в будь-який момент людина, яка навіть має твердопаливний котел і не користується газом, відкриває газ і отримує цю послугу постачання. Такий підхід і розподіл на відповідні складові тарифу є також і логікою Третього енергетичного пакета, і логікою, як це працює в Європі і у світі. Це є сегменти інфраструктурного і продуктового тарифів. Продуктовий сегмент тарифу – це безпосередньо газ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я прошу, у нас усе-таки регламент, є ще й інші бажанчі особи поставити запитання.

Я надаю слово Шахову Сергію Володимировичу. Прошу під час постановки запитання і під час відповіді вкладатися у відведений час. Будь ласка.

ШАХОВ С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 114, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». Слово передаю Миколі Бабенку, він поставить запитання від нашої групи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Бабенко. Прошу.

БАБЕНКО М.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (одномандатний виборчий округ № 90, Київська область, політична партія «Біла Церква разом»). Дякую. Президент України дав доручення, щоб знизити тарифи, була відповідна постановка уряду. Звертаю вашу увагу на місто Біла Церква, в якому не знижується тариф, а 14 січня підняли тариф на 10 відсотків. Ми зібрали 50 тисяч підписів за один тиждень, хочемо передати це уряду. Наведіть порядок у Білій Церкві, будь ласка, зверніть увагу, що місцеві володарі роблять з людьми.

Крім того, усім депутатам депутатської групи «Довіра» ставлять запитання щодо транспортування газу. Поясніть, будь ласка, звідки беруться ці платіжки?

Від Шахова – щодо зарплати шахтарів. Коли будуть виплачені заробітні плати шахтарям?

ОРЖЕЛЬ О.А. Дякую за запитання. Знову-таки, повертаючись до питання, що стосується платіжок, це, дійсно, розділення на різні послуги. У даному разі регулятор приймав відповідне рішення, як я пояснював, – інфраструктурна складова тарифу, товарна складова тарифу.

Якщо говорити безпосередньо про шахтарів і ті борги, які зараз є, то в цей вівторок було здійснено відповідний невеличкий бюджетний платіж. Так, справді, ми зараз балансуємо це питання для того, щоб контролювати і визначати ситуацію. Проте, відверто кажучи, найближчим часом буде ще один бюджетний платіж.

Учора була зустріч у Президента, на якій ми також були присутні, говорили і з шахтарями, і про перспективи. Як я сказав, у нас зараз настільки змінена структура споживання, настільки змінюється сам ринок електричної енергії, а головним споживачем вугілля, зокрема і державних шахт, – там, де ми бачимо відповідну заборгованість, є теплова генерація. У нас зменшується навантаження на теплову генерацію, зменшується виробництво електричної енергії з цих видів... *(Шум у залі)*.

Тариф на опалення безпосередньо з теплокомуненерго? Я візьму ваше звернення. Насправді було рішення уряду про можливість зменшення. Це питання в даному разі саме місцевої влади, ми обов'язково звернемо увагу. Ми обов'язково відпрацюємо це в рамках Білої Церкви.

Разом з тим по інших містах і там, де приймалося рішення, забезпечено зменшення від 5 до 30 відсотків за рахунок зменшення ціни на газ.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Клименко Юлія Леонідівна.

КЛИМЕНКО Ю.Л., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Добрий ранок, колеги! Пане міністре, у мене просте запитання. Ви щойно сказали, що в нас недофінансована енергоінфраструктура. Видобуток українського газу регулярно падає. Для того щоб у платіжках змінювалася сума і наші українці отримали дешевий газ, треба видобувати власний. За вашого уряду вже декілька кварталів падає видобуток власного газу. Скільки ви плануєте інвестувати, які конкретні кроки ви зробите для того, щоб хоча б виконати план, який ви намалювали?

Дякую.

ОРЖЕЛЬ О.А. Я вам дуже дякую за це запитання. Справді, уряд звертався і щодо реалізації програми 20/20. Відверто скажу, що уряд також є трохи відверто розчарованим результатом програми 20/20, пропозицією НАК «Нафтогаз України» щодо зміни стратегії видобутку. Більше того, є рішення наглядової ради, що тепер ми оцінюємо не обсягами збільшення, а економічними показниками.

Разом з тим відповідні інвестиційні рішення були прийняті у 2016, 2017, 2018 роках, коли, дійсно, ціна на газ була зовсім іншою, і результат ми маємо отримувати вже сьогодні, зараз, і збільшувати власний видобуток, рентні платежі. Головне в даному випадку є енергетична безпека держави.

На жаль, ці показники не виконано. Безпосередньо є позиція і Мінекоенерго, і на засіданні уряду розглядається питання щодо ефективності роботи компанії в рамках реалізації програми 20/20.

З нашого боку ми робимо також все можливе, щоб покращити ситуацію. На цьому засіданні уряду було поліпшено ситуацію щодо прозорих аукціонів на надра, зокрема, це стосується нафто- і газовидобування. Ми покращуємо регуляторні питання, покращуємо і спрощуємо доступ інвесторів до наших ділянок. Цього понеділка були розкриті пропозиції щодо трьох УРП – угоди про розподіл продукції. Там є три іноземні компанії. У нас зараз відбувається процес підписання дев'яти УРП. Сподіваємося, що це будуть ті фактори, які впливатимуть на збільшення видобутку.

Шановні народні депутати, від уряду зареєстровано три законопроекти, і я дуже прошу вас підтримати. Це надзвичайно важливі й ефективні проекти щодо боротьби зі «сплячими» ліцензіями. Давайте будемо відверті, дуже багато і дуже довго бралися ліцензії...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Геращенко Ірина Володимирівна.
Климуш-Цинцадзе Іванна Орестівна. Будь ласка.

КЛИМУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., *голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Шановний пане міністре, у мене до вас кілька запитань. Насамперед, що ви пропонуєте робити людям, які власним коштом провели газопостачання до своїх домівок? Протягом років цим користувалися олігархи, а зараз вони мають за це ще додатково платити? Це перше запитання.

Друге. Деякі облгази вирішили виставити платежки за транспортування газу не просто за січень, а за весь минулий рік. Як із таким свавіллям ви як міністерство плануєте боротися?

Третє. Нарешті, затверджені керівні принципи узгодження нашого законодавства у сфері енергетики з Європейським Союзом. У мене запитання (я до вас зверталася кілька разів): чи ви, нарешті, надіслали до Європейського Союзу вже

ухвалені два законопроекти про зміни до ринку електричної енергії ([№ 2236](#) і [№ 2233](#)) і яку відповідь ви отримали?

Дякую.

ОРЖЕЛЬ О.А. Дякую за запитання. Щодо платіжок у даному випадку приймалося рішення незалежним регулятором, уряд не тисне на незалежного регулятора. Але зараз відбувається діалог про те, що ті люди, які не користуються газопостачанням, але все-таки мають можливість у будь-який момент скористатися, будуть отримувати меншу ціну за транспортування, тобто в рамках регулятора відбувається ця робота. Знову-таки транспортування, логіка та сама, є можливість отримати постачання в будь-який момент, тому має бути відповідна складова тарифу.

Якщо говоримо про те, що хтось встановив тариф ще раніше послуги, це зловживання природних монополій.

Тут є представник регулятора. Думаю, що ми максимально з боку міністерства, з боку регулятора в рамках ліцензійних умов, за якими вони роблять, будемо робити все можливе, накладати штрафні санкції, щоб цього в жодному разі не відбувалося. Це рішення, яке діє з 1 січня 2020 року, і не можна виставляти рахунки за послуги, які були надані раніше.

Якщо говорити про ваше третє запитання, то ми, дійсно, зверталися до *Energy Community*. Є позиція щодо законопроекту № 2233, там були певні зауваження. Так, дійсно, було рішення Верховної Ради підтримати, є позиція Копача. Так, ми спілкувалися.

Разом з тим на сьогодні відпрацьована процедура погодження рішення щодо енергетики, якщо це рішення Кабінету Міністрів; якщо ж це рішення Верховної Ради, обов'язково запускається повна процедура погодження з *Energy Community*, і це, дійсно, працює. Тобто ми весь час у постійному діалозі.

Щодо тих законопроектів, про які ви говорили, дійсно, є позиція, вона трошки... Так, є позиція щодо недоліків. Разом з тим...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Белькова Ольга Валентинівна.

БЄЛЬКОВА О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, шановна президіє. Шановний пане міністре, політичне життя все-таки дуже оригінальне. Я познайомила з вами два роки тому, коли ми дебатували про «зелену» енергію. Я намагалася переконати вас, що єдиний спосіб у подальшому розвивати «зелену» енергію – це перейти на аукціони. А ви тоді мені говорили, що міністерство недалуге, не таке, там немає людей, які можуть правильно провести аукціони. А я вірю в українське міністерство і вірю вам, і очікую від вас, що найперше, що ви зробите, це аукціони, щоб, нарешті,

Україна побачила, якою є реальна ціна, а не та, яка є сьогодні за «зеленими» тарифами, реальна ціна «зеленої» енергії.

Що ви збираєтеся робити сьогодні з цим дамоклевим мечем фінансових виплат для «зеленої» енергії? Ціна на електроенергію для промисловості дуже висока, і лише завдяки державному «Енергоатому» сьогодні ви можете балансувати. Скажіть, будь ласка, що ви будете робити?

Дякую.

ОРЖЕЛЬ О.А. Я вам дуже дякую. Дуже актуальне і знов-таки болюче питання. З боку уряду зроблено таке: ми прийняли порядок проведення аукціонів, ми відпрацьовуємо модуль на *ProZorro*, 1 квітня все буде готово.

Проблема полягає в іншому. Є дуже великий пакет попередніх договорів купівлі-продажу. Він становить більше 8 гігават встановленої потужності. Це означає, що зараз на ринку простіше прийти і купити пакет документів на реалізацію проекту ніж прийти і конкурувати на аукціонах. Це питання встановлення квоти, і ми не знаємо наразі як встановити так, щоб ми, дійсно, показали українцям реальну конкурентну ціну.

Єдина наша відповідь (і ми будемо просити підтримки депутатів) зробити так звану *cut-off date* по цих попередніх договорах. Це коли ми пропонуємо, зокрема щодо сонячних проектів, то буде 1 липня 2020 року, по вітрових проектах – 1 вересня, але можливі потенційні компроміси. Якщо цієї *cut-off date* не буде – не буде відповідної конкуренції на аукціонах.

На сьогодні уряд також проводить консультації з ринком щодо реструктуризації тарифів і договорів по «зеленому» тарифу. У нас є більше 40 мільярдів гарантованого дефіциту покупця, 8 мільярдів не покритого дефіциту. Ми в даному разі ще не знаємо джерел щодо його фінансування.

У даному випадку найближчим часом буде пропозиція, я маю сподіватися, від народних депутатів, міністерства щодо комплексного рішення цього питання щодо запровадження *cut-off date*, щоб ми вже з 1 квітня на цих аукціонах забезпечили відповідну конкуренцію наших інвесторів, яких дуже поважаємо і запрошуємо, і щоб, дійсно, показали українцю, яка кінцева ціна на...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бойко Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А., член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, шановний пане спікер. Я вважаю, що сьогоднішній уряд, і ви, і ваш керівник – Прем'єр-міністр абсолютно свідомо проводите політику зупинки вугільної галузі. Це надзвичайно небезпечна річ, тому що поруч з тим, що ця галузь має 50 тисяч робочих місць, вона надзвичайно важлива для балансу

альтернативної енергетики, щодо якої надавали дуже багато дозволів на будівництво. Це буде великою проблемою.

До вас конкретне запитання. Коли буде погашена заборгованість із заробітної плати шахті «Гірська», працівники якої бастують? На межі страйку «Селидіввугілля» і ще декілька об'єднань, на яких сьогодні не отримують зарплатню шахтарі. Коли ви погасите заборгованість? Дайте відповідь.

ОРЖЕЛЬ О.А. Я дуже дякую також за запитання. Уряд працює над тим, щоб знайти можливість компенсації через бюджет тих витрат на заробітну плату, які зараз набираються на шахтах. Проблема в тому, що та рентабельність державних шахт, про які ви сказали (я чітко поінформований про ситуацію на шахті «Гірська») і зменшення споживання вугілля в українській енергетиці є надзвичайними. Ми говоримо про те, що маємо надати комплексний план реструктуризації і реформування вугільної галузі.

Я ще раз хочу сказати, що на складах щоденно збільшуються обсяги, ми вийдемо з опалювального сезону з рекордними обсягами вугілля на складах. 3 мільйони тонн – це наш план виходу... Ми не спрацювали вугілля. Фактично ми виходимо з тим, що маємо десь шукати подальше його використання. До нас звертаються і наші сусіди-поляки, й інші постачальники. Зараз увесь світ пропонує постачати вугілля, але ні в якому разі ми не йдемо на ці пропозиції, тому що маємо забезпечити роботою і реалізацію товарної продукції нашої вугільної галузі. Звертаються з пропозиціями, пропонують нульові кредити на нескінченні строки, лише купіть у нас вугілля. Тобто є більше пропозицій, ніж попиту.

З іншого боку, ви абсолютно правильно кажете, нам треба балансувати систему, ці великі потужності «зеленої» генерації, що побудовані. Одночасно ми це робитимемо і будемо дивитися на собівартість кожної кіловат-години теплової генерації. Але ми вже підходимо до такої ситуації, що якщо ми вкладемо туди дійсні ціну екологічну, екологічні фактори й екологічні елементи в ціну кіловат-години...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мотовиловець Андрій Вікторович.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Євгенію Шевченку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шевченко Євгеній Володимирович.

ШЕВЧЕНКО Є.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 76, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Добрий день, Україно! Олексію Анатолійовичу, я тут, направо поверніться, будь ласка. Добрий день! У мене запитання сформовано не так від мене

як народного депутата, а від моїх виборців міста Запоріжжя. Воно стосується екології. Мешканців Запоріжжя дуже турбує чисте повітря. Мешканців Запоріжжя – громадян України дуже турбує порушення конституційних прав щодо безпечного довкілля, питання здоров'я їхніх дітей.

Скажіть, будь ласка, коли, нарешті, у Запоріжжі буде порушено питання екології? Коли в Запоріжжі буде чисте повітря? Коли із Запоріжжя перестануть виїжджати люди? Тому що там екологія така, що жити неможливо.

Наостанок. До мене підходили колеги з фракції «Слуга народу» і запитують, хочуть почути уточнення від вас, що таке мінімальна плата...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ОРЖЕЛЬ О.А. Дякую. З приводу питання про екологію і показників якості повітря. Там у даному випадку це забруднення. А також ми зараз працюємо з питаннями парникових газів. Хочу сказати, що вже в бюджеті на сьогодні передбачені витрати для того, щоб ми побудували систему моніторингу якості повітря, щоб кожна людина в будь-який момент могла дізнатися, які є показники, чи безпечно, чи небезпечно.

Повністю розділяючи вашу стурбованість про те, що наші українці мають жити у чистому довкіллі, зараз в міністерстві відбувається активна робота щодо найбільших забруднювачів. Буде зустріч і активний діалог з 20 найбільшими забруднювачами. Питання того, коли ці суб'єкти або були приватизовані, або були куплені, вони брали на себе відповідні екологічні зобов'язання. На сьогодні вони не виконані або виконані не повною мірою.

Тому є активний діалог і чітка позиція держави, що треба виконувати те, що ви на себе взяли в рамках приватизаційних зобов'язань, треба зменшувати викиди, треба покращувати екологічне становище в тих місцях, де здійснюється виробництво.

Я хочу ще раз тут підкреслити дуже активну позицію Президента України Зеленського. У нього це на особистому контролі, і він безпосередньо сам спілкується з великими забруднювачами і веде щодо цього роботу. Уже передбачено по моніторингу, активно здійснюється тиск на ці підприємства для того, щоб вони виконували свої зобов'язання. Буде також можливість використовувати додаткові гроші, які ми плануємо запропонувати вам як екологічні податки і податки за викиди CO₂, щоб ці підприємства могли використати ці кошти, що будуть менші, для того щоб забезпечити більш чисте виробництво.

Щодо останнього вашого запитання – найменша платіжка, якщо можна, регулятор проговорить, у них є...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, будь ласка, запишіться на запитання від фракцій, у нас ще є час.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Івченко Вадим Євгенович, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина». Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово колезі Волинцю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу передати слово... Я не почув кому, Вадиме Євгеновичу (*Шум у залі*). Прошу, пане Волинець.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Пане міністре, це Михайло Волинець. Ви вчора разом з Президентом були в місті Червонограді, пообіцяли, що сьогодні надійдуть бюджетні кошти на часткове погашення заборгованості із заробітної плати. Зараз вони пишуть есемески, що ви відмовляєтеся виконувати цю обіцянку і не підписуєте розподіл. Це перше запитання.

Друге. Шахта «Південнодонбаська № 1». Її штучно зупинили, тому що вугілля її не брали на склади «Центрэнерго», натомість завозили російське вугілля. З ним не розраховалися «Держвуглепостач» і «Центрэнерго». Шахтарі зараз у стані страйку, і це в зоні розмежування. Шахта «Південнодонбаська № 1».

Третє. Це шахти «Гірська», «Карбоніт». Люди голодують четверту добу. Там 15 жіночок і шахтарі разом з ними. Акція протесту продовжується. Якщо...

ОРЖЕЛЬ О.А. Щодо першого запитання. Безпосередньо і вчора, і позавчора були відповідні платежі близько 10 мільйонів об'єднання ДП «Вугілля України» тій шахті, де ми вчора були з Президентом. Тобто зараз здійснюються операційні моменти щодо оплати і певної компенсації на ту шахту. Разом з тим були два платежі на це вугільне об'єднання, яке ми вчора відвідували.

Щодо шахти «Гірська». Сьогодні о шостій, наскільки мені повідомили, голодування припинено. Більше того, найближчим часом ми відпрацьовуємо, щоб ще був один бюджетний платіж для компенсації боргів із заробітної плати шахтарів.

Якщо говорити про перспективи кожної шахти і коли, дійсно, не здійснюються платежі з вуглепостачання, сьогодні ДП «Вуглепостач» вирішує питання, є арешт рахунків за позовом однієї із компаній і неможливо здійснити платежі. Ми вирішуємо це питання в оперативному порядку. Разом з тим на рахунку є гроші, які можливо використовувати саме для погашення.

Ви запитували, яка перспектива кожної шахти. У нас протягом грудня було відпрацьовано по кожній шахті. Наскільки мені відомо, ви інколи брали (дякую вам за це) участь у цьому процесі. Є відповідні цифри і показники, і прорахований сценарій, що робити з кожним суб'єктом вугільної галузі.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зінкевич Яна Вікторівна.

ЗІНКЕВИЧ Я.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Михайлу Забродському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Забродський Михайло Віталійович. Будь ласка, вставте картку.

ЗАБРОДСЬКИЙ М.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний Олексію Анатолійовичу, у мене запитання. Не мені вам розповідати, наскільки складна екологічна ситуація в Чорному та Азовському морях. Я поставлю перше питання і на нього відповім сам.

Ви, мабуть, знаєте про основи адміністративного поділу території України і добре обізнані з тим, що межа будь-якої області, яка межує з морською ділянкою, закінчується береговою смугою. Виходячи з цього, хотілося б від вас почути пояснень.

На підставі чого і з якою метою були розформовані Азовське і Чорноморське відділення морської екологічної інспекції України з передачею відповідних функцій відповідним обласним відділенням?

Дякую.

ОРЖЕЛЬ О.А. Дякую за запитання. Логіка полягає в тому, що насправді в нас є дуже багато підтверджених фактів того, що не здійснювалися екологічний нагляд та контроль, а здебільшого вчинялися певні зловживання на місцях цими підрозділами екологічної інспекції. Ми відпрацювали питання щодо того, кому ці функції з контролю за нашими цими прибережними ділянками можна перекласти. Ми визначили всі територіальні підрозділи «Держекоінспекції», у яких є доступ до води, і відповідно їм передані ці функції.

Справа в тому, що, дійсно, готується зараз велике реформування «Держекоінспекції». Ніхто не відмовляється від логіки реформи, яка закладалася в рамках «Держприродслужби». Разом з тим ми маємо піти ще далі, хочемо об'єднати

всі інспекції, зокрема не лише екологічну, а й лісову, ПЗФ, рибну агенції – всі контрольні функції в одній інспекції. Щоб у нас було розділення на повноваження і щоб не було фактора безвідповідальності: отут є кордон національного парку, а тут ще «Держекоінспекція».

Тому в даному разі ми хочемо об'єднати і здійснити ефективний екологічний контроль. Зараз у рамках цього відбувається активна робота.

Проте відверта відповідь, чому ліквідували і передали: тому що було дуже багато звернень щодо зловживань на місцях саме в цих двох інспекціях.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Давиденку Валерію Миколайовичу, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

ДАВИДЕНКО В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 208, Чернігівська область, самовисуванець). Прошу передати слово Олегу Івановичу Кулінічу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, передайте Олегу Івановичу.

КУЛІНІЧ О.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 147, Полтавська область, самовисуванець). Дякую. У мене запитання до Прем'єр-міністра.

Пане Прем'єр-міністре Олексію! Ми вчора почали розглядати законопроект про обіг земель сільськогосподарського призначення. До нас звернулося дуже багато людей – власників земельних часток (паїв) з конкретним запитанням. У разі прийняття законопроекту і в разі, коли людина надумає продати свій пай, у них є величезне побоювання, що вони автоматично не зможуть отримувати субсидії на житлово-комунальні послуги. Будь ласка, ви можете заспокоїти людей і сказати, що цього не буде і яким чином уряд намагається цю проблему розв'язати?

Дякую.

ГОНЧАРУК О.В., Прем'єр-міністр України. Дякую за запитання, воно дуже актуальне. У нас нарахування субсидії – це гарантоване законом право людини. Якщо людина потребує допомоги держави і самостійно не може справитися зі сплатою житлово-комунальних послуг або зі сплатою за енергоносії, вона, безумовно, буде отримувати субсидію.

Є багато критеріїв, за якими під час нарахування субсидії відповідні органи оцінюють платоспроможність. У різних ситуаціях продаж земельної ділянки може призвести до виникнення в людини різного доходу. Якщо раптом

за продаж земельної ділянки людина отримає, наприклад, значну суму в десятки тисяч доларів, то очевидно, що певний період часу вона не потребуватиме підтримки держави. Тому кожний випадок треба розглядати окремо.

Але я хочу вас запевнити в тому, що жодна людина, яка потребуватиме допомоги держави у сплаті комунальних послуг або оплаті за енергоносії, не буде позбавлена субсидій. Ми вже проводимо роботу на рівні Міністерства соціальної політики, тому переживати немає підстав.

Дякую вам за запитання.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане міністре.

Шановні колеги, до слова запрошується Прем'єр-міністр України Гончарук Олексій Валерійович.

ГОНЧАРУК О.В. Шановний Голово Верховної Ради України! Шановні народні депутати, шановні присутні! У мене дуже коротке повідомлення для вас, і після цього я готовий відповісти на всі ваші питання.

Я хотів би сказати, що ви круті. Вперше в історії України парламент, уряд і Президент працюють єдиною командою. Усі ті дуже важливі, круті речі, які зараз ми робимо, вдаються нам лише тому, що ми єдині. Уряду вдалося знизити платіжку цієї зими (*Шум у залі*). Кожна людина платить значно менше, ніж минулого року, і це не лише через те, що зима тепла і таке інше, це маніпуляції. Ви прийняли закон про анбандлінг «Нафтогазу». Це дало нам можливість завершити перемовини з європейцями, з росіянами. Це привело до того, що ціна на газ, у тому числі цієї зими, абсолютно нижча, ніж могла би бути, якщо б існувала криза. Це робота, яку оцінюють сьогодні наші міжнародні в тому числі партнери. Ми в рекордно короткий проміжок часу разом з вами зробили цю важливу роботу.

Ви прийняли закон, який дав можливість створити нам програму «Доступні кредити 5-7-9%». Це дозволить нам розвивати підприємництво. Це вже дає змогу багатьом людям отримати дешевий і доступний ресурс для початку своєї підприємницької справи.

Зараз ви розглядаєте, можливо, найважливіший з періоду початку роботи парламенту законопроект про ринок землі. Не про продаж, як багато хто намагається представити, не про розпродаж – про ринок землі. Це означає, що Україна посилає всьому світу сигнал, що ми готові працювати за цивілізованими правилами, що ми не готові як держава забороняти людям розпоряджатися своєю власністю. Звичайно, про дизайн, деталі можете дискутувати, ви це добре робите. Ми із захопленням спостерігаємо за тим, як розвивається дискусія в парламенті.

Але я хочу вам донести один простий меседж: поки ми скоординовані, поки ми єдині, у нас усе вийде. Ваше рішення стосується не лише ринку землі, а й засад економічного зростання нашої країни. Є дуже багато факторів, зав'язаних на цьому стратегічному й дуже важливому рішенні, яке треба прийняти парламенту.

Сил вам, мудрості! Український уряд, якому ви довірили право зараз операційно керувати державою, зробить усе необхідне для того, щоб той закон, який ви приймете, буде імплементований і реалізований у найкращий спосіб.

З 1 лютого у «Держземкадастрі» запрацювала система автоматичного аналізу документів тих файлів, які надаються до земельного кадастру. На рівні ДАБІ ми це вже реалізували давненько. Тобто як це працює? За найменш ризикованими об'єктами людина звертається – і алгоритм аналізує, чи її документи відповідають, чи не відповідають процедурі. Рівень відмов за цією процедурою – нуль. Це означає, що коли ти правильно, нормально пояснив людині процедуру, і алгоритм безпристрасний оцінює ті документи, які подаються, можна досягнути дуже серйозного результату.

Зараз подібна система, яка не дозволяє людині, чиновнику, втручатися з якоюсь корисливою метою в розгляд документів, реалізовується на Державному земельному кадастрі. Тому не вірте в маніпуляції про те, що система не буде готова. Система буде готова, ми готові забезпечити, щоб ринок землі у разі, якщо ви приймете, і в тому дизайні, у якому ви його приймете, був реалізований найкращим чином.

Дорогі друзі, я вам дякую за довіру, дякую за те, що ви нас постійно підтримуєте. Давайте зробимо це разом!

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я попрошу записатися від фракцій і груп на запитання до Прем'єр-міністра.

Народний депутат Кіт Андрій Богданович, депутатська група «Довіра». Прошу.

КІТ А.Б., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 126, Львівська область, самовисуванець). Я передаю слово Шахову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Шахов. Будь ласка.

ШАХОВ С.В. Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановний пане Прем'єр-міністре, міністр енергетики та захисту довкілля не відповів на найважливіше запитання: що сьогодні робити саме в енергетичній та вугільній галузях? Чому сьогодні на складах лежить на 600 мільйонів гривень українського вугілля,

а Україна завозить вугілля з Росії, з Африки, з Америки? Також купують електроенергію в Російській Федерації. Чому сьогодні наші енергетичні блоки зупиняються? Дали, всього-на-всього, «кістку» шахтарям – по 1,5 тисячі гривень за півроку роботи! Це як, знаєте, плюнути в обличчя простим робітникам, які працюють 1 тисячу метрів під землею.

Дайте, будь ласка, відповідь.

ГОНЧАРУК О.В. Я вам дякую за це дуже важливе запитання.

Енергетика – це баланс. У балансі енергетики є різна генерація, у тому числі вугільна. Так сталося, що за десятки років управління нашою державою вугільну галузь довели до стану, коли люди працюють там у нелюдських умовах, коли обладнання, на якому вони працюють, абсолютно не може бути експлуатовано безпечно, коли собівартість того вугілля, яке, на жаль, героїчно видобувають шахтарі, не витримує конкуренції. Це все наслідок безвідповідальної, злочинної політики, яку проводили українські можновладці минулі десятки років.

Зараз, дійсно, нова генерація, яка прийшла до влади, нове покоління стикнулося з тим, що нам треба розгрібати все те, що нахазяйновано за минулі роки. Ми це робимо. Уся заборгованість, яка зараз є, постійно накопичується, так було завжди, і шахтарі, на жаль, завжди були заручниками держави. Так ось, ми з нею справляємося.

Зараз ми провели аудит усіх шахт державного значення. Їх 34, якщо я не помиляюся. По кожній з них ми зараз оцінюємо економічну ситуацію. Ті шахти, де є економічна доцільність, де вони теоретично можуть конкурувати, ми підтримуватимемо настільки, наскільки це можливо. Ті шахти, де немає економічного рішення, які внаслідок безвідповідального хазяйнування протягом десятки років доведені «до ручки» і підняти їх економічно спроможності немає, ми шукатимемо можливість, щоб кожна людина, яка там зараз працює, не залишилася на вулиці.

Не переживайте, ми подбаємо про шахтарів і про їхні сім'ї, ми знайдемо можливість для кожного з них забезпечити майбутнє, але...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Увімкніть, будь ласка, мікрофон, дайте договорити.

ГОНЧАРУК О.В. Але піддаватися на провокації і маніпуляції, що нібито за останні місяці створилася жахлива ситуація, ми, дійсно, не будемо. Ми і український народ дуже добре знаємо, чому перебуваємо в тій ситуації, і результати на цих виборах чітко про це свідчать. Я вам дякую за важливе питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чайківський Іван Адамович.

ЧАЙКІВСЬКИЙ І.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 165, Тернопільська область, самовисуванець). Прошу передати слово пані Ірині Констанкевич.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець). Шановний пане Прем'єр-міністре, у мене два коротких запитання.

Перше. Скажіть, будь ласка, коли буде вами виконане доручення Президента щодо зарплат наших міністрів і керівників державних підприємств? Коли ми від вас почуємо звіт про мільйони зарплат персонально Смілянського і Кравцова, зокрема, про його відпускні, що були нараховані?

Друге питання. Ми до вас не раз зверталися щодо прибуткового підприємства «Волиньторф». Це підприємство на Волині, яке наповнює бюджетом Маневецький район, Прилісненську ОТГ і всю соціальну сферу.

Я хочу вас запитати. Якщо ви в економіці не дуже розумієтеся, то чому міністр економіки пан...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вибачте. Шановні колеги, ми домовлялися вкладатися в час, за всієї поваги (*Шум у залі*). Шановні колеги, я не можу дати, тому що знову буде лунає: додати час для всіх. Ми домовлялися. Вибачте (*Шум у залі*).

Прем'єр-міністр зрозумів питання? Олексій Валерійович!

ГОНЧАРУК О.В. Друге запитання... Я записав назву підприємства, ще раз переконаюся в тому, що ми робимо все можливе, щоб його підтримати. З приводу зарплат. Розставляю крапки над «і».

Президент попросив представити йому цілісну концепцію, як мають виглядати зарплати на публічній службі. Ми це зробили. Сьогодні ми домовилися про те, що зарплата міністра, тобто урядовців – людей, які обіймають політичні посади в уряді, буде прив'язана до середньої заробітної плати по країні. Це справедливо, тому що від якості роботи уряду в тому числі вона буде або зростати, або падати, ну, тобто буде прив'язана. 3-5 середніх заробітних плат – це той обсяг, який ми сьогодні вважаємо за можливе платити політичним особам. При цьому ми впорядкували ситуацію з цими преміями, не буде цього «зоопарку» по 200, 300, 400 відсотків. Ми домовилися про те, що премія може бути максимум обмежена одним окладом. Це адекватні умови, які ми вважаємо нормальними.

Ми погодили цю позицію в тому числі з Президентом, і на найближчому... Ми вже, до речі, прийняли про це відповідну постанову, тобто це питання вже врегульовано, впорядковано.

З приводу державних підприємств. Це – бізнес. Нам треба зрозуміти, що там працюють не чиновники, і ми маємо там конкурувати, у тому числі на ринку

праці з приватними підприємцями. Ми як уряд уже пару тижнів тому прийняли рішення і звернулися до кожної наглядової ради такого підприємства з проханням утриматися від виплати оцих найбільших великих премій, це той інструмент, який у нас зараз є, і з кожною наглядовою радою ми зараз ведемо переговори про те, щоб впорядкувати це.

Паралельно з цим про діючі контракти, тому що вони вже підписані, і не нами вони підписані. На майбутнє ми вже прийняли рішення, яким встановили ліміти, обмеження для кожної державної компанії, вони значно менші, ніж ті, які є зараз. Рішення прийнято, ситуація впорядкована. Усі деталі готові з вами обговорити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, просто, щоб ніхто ні на кого не ображався, ми домовлялися, що вкладаємося в регламент. Ірино Мирославівно!

Піпа Наталія Романівна. Будь ласка.

ПША Н.Р., секретар Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 115, Львівська область, політична партія «Голос»). Я маю питання до Мінфіну і МОНу щодо виплат президентських стипендій призерам міжнародних олімпіад, але прошу передати слово Бобровській Соломії, бо в неї питання стосовно поранених у шпиталях.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, шановні колеги...

ПША Н.Р. Прошу передати слово Бобровській Соломії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, так вже не передається слово. Завершіть своє запитання.

БОБРОВСЬКА С.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Я все-таки поставлю запитання. Добрий день! Перше...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ні. Соломіє Анатоліївно, ну, за всієї поваги! (*Шум у залі*). Ну, нехай поставить запитання колега за Регламентом. Шановні колеги, давайте один одного поважати і Регламент. Ми ж говорили про Регламент. Шановні колеги!

Увімкніть, будь ласка, мікрофон Наталії Романівні.

ПША Н.Р. До мене звернулися призери міжнародних олімпіад з астрофізики, які зараз навчаються в Українському католицькому університеті, тобто в приватному закладі, яким зараз не виплачують президентської стипендії, яка

їм належить, при тому, що переможці всеукраїнської олімпіади отримують. Я дуже прошу МОН і Мінфін вирішити це питання і готова увійти до робочої групи, щоб виправити цю несправедливість.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ГОНЧАРУК О.В. Будь ласка. Дякую за запитання. Воно, очевидно, вузькоспеціалізоване, ми зараз уточнимо всю необхідну інформацію. Будь ласка, готові з вами зв'язатися і відпрацювати його.

Дякую, що порушуєте його.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступне запитання? Плачкова Тетяна Михайлівна.

ПЛАЧКОВА Т.М., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово народному депутату Німченку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Німченко Василь Іванович.

НІМЧЕНКО В.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Прем'єр-міністре, я хотів би звернути вашу увагу на те, що ви порушили питання децентралізації, маю на увазі виконавчу владу. Ви підняли людей, і вони об'єднуються і створюють територіальні громади. Я хочу вас поінформувати про Іркліївську об'єднану територіальну громаду, яка створилася відповідно до законодавства і становить на сьогодні більшу половину населення адміністративно-територіального устрою району.

Але прийнято рішення ліквідувати медичні центри, і це в цьому селі, де є терапевтичне, інфекційне, онкологічне відділення. Більше того, розміщено воно в центрі території району. Тому я хотів би, щоб ви взяли це під контроль. Хотів би також звернутися до міністра охорони здоров'я з приводу...

ГОНЧАРУК О.В. Дякую за важливе запитання. Колеги, Президент поставив перед нами дуже амбітний план: максимально швидко докорінно змінити країну, реформувати її. Тому ми робимо безпрецедентні речі. Одночасно завершуємо реформу децентралізації, тобто фактично працюємо над створенням спроможних громад, проводимо масштабну медичну реформу, принципово змінюючи логіку фінансування медичної системи, і є ще багато важливих речей. Я про це зараз скажу.

Дійсно, зараз наше завдання – скоординувати, як має бути спланована територія кожної громади і при цьому яким чином має виглядати умовний лікарняний медичний округ, там, де буде лікарня інтенсивного лікування. Зараз ця аналітична робота триває. У нас сьогодні є віце-прем'єр-міністр. Ми спеціально ініціювали перед вами створення такої позиції в уряді, яка відповідатиме за координацію роботи цього відомства. Ми не просто так це зробили. Я передам це питання йому і попрошу звернути на це особливу увагу.

Але я звертаюся до всіх народних депутатів. Таких ситуацій, неузгодженостей по всій країні багато. Нам зараз потрібно провести хорошу роботу, щоб подивитися, як наші плани ляжуть в реальне життя. Це те, що ми маємо зробити найближчим часом, у найближчі місяці. Ми готові робити це разом з вами. Розраховуємо на вашу підтримку і участь.

Дякую. Звертайте нашу увагу на проблеми, які там виникають. Ви – наш головний союзник, партнер по роботі щодо цієї реформи, вона дуже складна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олена Василівна Вінтоняк.

ВІНТОНЯК О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день! Прошу передати слово депутату Володіній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дар'я Артемівна Володіна.

ВОЛОДІНА Д.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Олексію Валерійовичу, у мене питання щодо платіжок. Багато людей дуже невдоволені отриманням подвійної платіжки. Це дає привід опозиції дискредитувати і владу, і Кабінет Міністрів, і неспроможність Кабінету Міністрів контролювати державні підприємства. У зв'язку з чим питання: чи прораховувався відповідними галузевими фахівцями міністерства соціальний ефект від прийняття такого нормативного акта? Які реальні заходи вже реалізовані чи плануються міністерством з метою виправлення цієї наведеної ситуації? Це перше.

Друге питання від Олексія Леонова і від мене щодо ситуації в Одесі. Минулого року там сталася екологічна катастрофа – цвітіння моря. Ми дуже просимо вас та міністра енергетики та захисту довкілля взяти це питання під особистий контроль, аби наступного літа українці могли спокійно відпочивати в Одесі.

Дякую.

ГОНЧАРУК О.В. Я почну з другого запитання. Ми нещодавно на засіданні уряду ліквідували морські екологічні інспекції, через те що за результатами аналізу дійшли висновку, що вони займалися більше піратством, а не захистом довкілля. Зараз ми переформатовуємо екологічну інспекцію, щоб у неї був інший підхід до захисту довкілля на тему моря. Ми знаємо про цю велику проблему, там не лише йдеться про це, є ще питання з кораблем, який зазнав катастрофи. Це ще одне важливе питання для Одещини в контексті екології. Ми призначили за конкурсом першого заступника голови Державної екологічної інспекції, він серйозно посилить команду екологічної інспекції. Я знаю це питання, найближчим часом ми цю роботу посилим.

Щодо двох платіжок. Це правильний крок. Але, дійсно, правильніше було б, щоб людина отримувала їх одночасно і одним документом. Тобто правильно розподілити ці послуги, але при цьому правильно організувати, щоб це все одно був один документ. Ми зараз над цим працюємо, це, на жаль, повноваження НКРЕКП (незалежного регулятора), отримання цих двох платіжок це її рішення. Але, звичайно, ми формуємо в даному випадку політику, тому, думаю, що найближчим часом ми зробимо все, щоб оптимізувати і подавати людям інформацію в зрозумілішому і правильному вигляді. Це питання суто комунікації. Насправді, якщо скласти ці суми, усе одно виходить значно менше, ніж люди платили б, якби ми не працювали.

Дякую за питання. Воно дуже важливе. Ми про це знаємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексію Валерійовичу.

Ні, ні, ні! Шановні колеги, час для виступів і запитань вичерпано. Час «години запитань до Уряду» вичерпано (*Шум у залі*).

Шановні колеги, ваша фракція вже ставила питання. Ні! Шановні колеги, «година запитань до Уряду» завершилася.

Дякую, пане Прем'єр-міністр.

Переходимо до запитів (*Шум у залі*). Почекайте, почекайте! Шановні колеги, якщо на те пішло, то «година запитань до Уряду» навіть не передбачає час запитань до Прем'єр-міністра. Ваша фракція мала можливість... (*Шум у залі*).

Шановні колеги, послухайте мене, будь ласка. Усі добре знають Регламент. Пан Прем'єр-міністр... (*Шум у залі*). Почекайте, я договорию! Пан Прем'єр-міністр... А можна, я договорию, шановні колеги? Ні-ні, ви мене послухайте, будь ласка, я зараз...

Шановні колеги, пан Прем'єр-міністр погодився. Він відповість на запитання двох фракцій. Але ви мене тепер послухайте. Шановні колеги, однак Регламент не передбачає... Почекайте, я договорию. Наступного разу ми повернемося до тієї роботи, що передбачено Регламентом. Там запитань до Прем'єра немає. Добре.

Я вчасно почав. Візьміть стенограму і подивіться (*Шум у залі*).

Запитання від «Європейської солідарності» і «Батьківщини».

Хто ставить запитання? Гончаренко Олексій Олексійович.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовивуванець). «Європейська солідарність», Одещина. Насамперед ви прогуляли попередню «годину запитань до Уряду». Де ви були? Ви почали свій виступ фразою «ви круті». Так ось, ви не дуже круті. Бо ми січень завершили з бюджетною діркою – 14 мільярдів гривень. Перше запитання: чому?

Ви проводите конкурси на посади, наприклад, у Держкіно, а потім призначаєте інших людей. Тож друге запитання: чому?

Третє запитання. Ви об'єднували міністерства, а зараз ви їх роз'єднуєте. Це означає, що це професіоналізм?

Четверте запитання. Уся країна почула, що ви профан в економіці. Але ви ж юрист? У мене запитання до вас: вам подарувати Конституцію? Чому ви звітуєте перед Президентом і заяву про відставку несете Президенту України, а не до парламенту України, як у парламентсько-президентській республіці має бути?

Тож моє останнє запитання: де ваша заява про відставку?

Дякую.

ГОНЧАРУК О.В. Дякую за запитання. Дуже шкода, що ви зберігаєте традицію замість конструктивної роботи переходити постійно на особистості. Проте ваш підхід до роботи дуже добре видно і зрозуміло, до чого призвів країну. Я відповім на ваші всі запитання, це не є проблемою.

З приводу бюджету. Міністр фінансів уже публічно доповідала про те, чому в нас, дійсно, недовиконання за розписом бюджету. По-перше, це спричинено тим, що бюджет у нас зібраний за курсом 27, відповідно до макропрогнозу, який був підготовлений у жовтні. Середній курс у січні в нас був 24,1. Це головна причина, чому цифри різняться. Це цілком об'єктивна обставина.

Друге. У нас тепла зима. Це означає, що енергетика працює менше, спалюється менше енергоносіїв, імпортується, експортується менше газу. Це означає, що зменшуються надходження від цієї величини. Таких факторів є чотири-п'ять, і кожен з них об'єктивний. Готові детально про це прозвітувати, провести з вами нараду.

До речі, ми зустрічалися вже з керівниками фракцій і детально пояснювали всі ці обставини. Керівник митниці і керівник податкової, і міністр фінансів, і я особисто готові провести зустріч і детально розкласти всю історію з бюджетом по полицках.

Третє. З приводу моєї заяви. Я вже казав про те, що заява була написана на ім'я керівника Верховної Ради, тому юридично вона абсолютно відповідає закону. Була вона передана Президенту, тому що це був політичний крок для того, щоб продемонструвати, що між нами немає жодних непорозумінь і недовіри. Вам не вдасться розхитати довіру і роботу всередині нашої команди, як би ви цього не намагалися зробити своїми брудними маніпуляціями.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Крулько Іван Іванович.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Прошу передати слово колезі Сергію Соболеву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев Сергій Владиславович.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Пане Прем'єре, у проекті закону про обіг земель ключовою структурою, яка буде фактично здійснювати концентрацію сотень тисяч, а можливо, і мільйонів гектарів землі, є банківські установи через заставу. Чому ви далі наполягаєте на збереженні банківських установ як ключових саме в купівлі-продажу земель, якщо це не законопроект про купівлю-продаж земель, як ви стверджуєте? Навіщо ця схема, яка фактично буде давати можливість далі перепродавати ці землі, концентруючи їх в одних руках, діє далі в проекті закону? Чому ви не хочете відмовитися від цього?

Дякую.

ГОНЧАРУК О.В. Пояснюю. Закон про ринок землі, так само, як необхідна нормативка по ринку капіталу, ринку праці та інших ринках, які нам потрібно привести в порядок для того, щоб економічно зростати, є дуже важливим, у тому числі і для того, щоб запуснути економіку і більше її капіталізувати.

Банківський сектор нам потрібен в даному разі для того, щоб надати доступні ресурси. Саме кредитування має запуснути українську економіку, доступний ресурс, який ми надамо фермерам, громадянам, просто підприємцям. Це те, що має розігнати нашу економіку.

Тому ви цілком праві в тому, що ми приділяємо зараз велику увагу участі банківського сектору як дуже важливого елемента для запуску ринку землі. Ми це робимо свідомо, це абсолютно нормальна, правильна практика, про жодні схеми, які ви намагаєтеся тут побачити, не йдеться. Якщо вам потрібне детальніше пояснення, знову-таки багато разів уже проводили засідання, говорили, але готові ще раз зібратися і говорити стільки, скільки це буде потрібно.

У нас велика проблема полягає в тому, що і всередині країни, і до нашої країни, на жаль, за ці десятки років довіра була підірвана. Це означає, що ніхто нікому не вірить, що вартість грошей, вартість ресурсів неадекватно висока. Зараз уряд на основі ухвалених законів робить усе для того, щоб ставка з кредитування зменшувалася і для підприємців, і для іпотеки, і для запуску ринку землі. Дешевий і доступний фінансовий ресурс для запуску ринку землі – це критичний елемент, і ми від нього не відмовимося.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Бобровська Соломія Анатоліївна, дуже коротке запитання. Дякуємо і відпускаємо Прем'єр-міністра.

БОБРОВСЬКА С.А. Дякую, що ви ховаєте Прем'єр-міністра від запитань парламенту.

Отже, моє перше запитання. Ми дуже хотіли б тут бачити, зокрема, і міністра внутрішніх справ, який має випробувальний термін Президента, але якщо його сьогодні немає, щоб ви пояснили дії прикордонної військової частини 2418, яка спалювала так званий надлишок у вигляді карематів, наплічників і всіх тих речей, які волонтери досі возять прикордонникам на схід.

Друге запитання. Сьогодні виходять на вулицю всі ті звільнені цивільні, які 29 грудня, на щастя всім, були звільнені, але вони виходять з нуля копійок у своїх кишенях і в невідомому напрямку, бо не можуть повернутися назад додому на схід. У мене запитання: чи розроблена урядова програма компенсації тим людям, які були звільнені? Вони цього чекають.

Дякую.

ГОНЧАРУК О.В. Дякую за обидва запитання. Тут можна довго розказувати, пояснювати. Прямо сьогодні зберу нараду і пройдемося по цих двох питаннях. Добре? Для того щоб просто в практичну площину це все перевести.

На жаль, колеги, я із задоволенням залишився б довше, але в мене через 10 хвилин розпочнеться зустріч з головою МЗС Угорщини. Там є ряд важливих питань, я не хотів би запізнюватися.

Я вам дуже дякую за можливість виступити. Ще раз повторюю, дуже просто, зрозумілу тезу: нас з вами намагаються розклати брудними маніпуляціями, зливами, підставами, намагаються використати те, що в когось із нас може бути менше, більше політичного досвіду. Не ведіться! Ми вже робимо величезну кількість крутих речей з Президентом, парламентом і урядом. Ми завжди готові приходити і звітуватися парламенту, нам немає чого приховувати.

На цьому тижні ми завершили підготовку, як це передбачає закон України, звіту перед парламентом. На цьому тижні ми його маємо намір остаточно провести через всі внутрішні процедури і на наступному тижні направимо до парламенту згідно із законом. Готові провести всі необхідні презентації, консультації, більше того, ми наполягали б на проведенні широкої стратегічної сесії разом з вами.

Друзі, давайте працювати і фокусуватися на тому, щоб змінювати країну. Ми дуже й дуже потребуємо цього, і вдячні вам за вашу підтримку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Прем'єр-міністре за те, що відповіли на запитання понад той час, який був відведений.

Шановні колеги, у мене, виходячи з останньої нашої події, оголошення. Наступного разу «година запитань до Уряду» буде відбуватися, як це передбачено Регламентом. Запитання у письмовій формі надсилаються міністрам, тому що... *(Шум у залі)*.

Ні-ні, там усе в нас виписано, Сергію Владиславовичу. Ну, шановні колеги, це вже питання не до мене як до головуючого, але будемо... До кого? До вас. Дякую, шановний колего.

Шановні колеги, переходимо до оголошення запитів.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
КОНДРАТЮК О.К.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, я хочу вам нагадати, що в нас є запити і до Президента України, які потребують голосування.

Але насамперед я хочу поінформувати вас, що набрав чинності прийнятий у жовтні в турборежимі Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо внесення депутатських запитів». Процедура оголошення запитів зараз видозмінена, а саме я повинна зачитати загальну інформацію.

Протягом пленарного тижня внесено 293 депутатські запити, з них до Президента України – чотири депутатські запити, до органів Верховної Ради – п'ять, до Кабінету Міністрів України – 159 депутатських запитів, до керівників інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування – 120 депутатських запитів, до керівників підприємств, установ та організацій, розташованих на території України, незалежно від їх підпорядкування і форм власності – п'ять депутатських запитів.

Надійшло чотири запити до Президента України. Спочатку ми маємо проголосувати про підтримку запиту на менше як 150 голосами.

Тому, шановні колеги, ставиться на відкрите поіменне голосування пропозиція про підтримку запиту Михайла Волинця до Президента України щодо невиконання Указу Президента України від 2 грудня 2019 року № 874/2019.

Шановні колеги, прошу голосувати.

«За» – 195.

Рішення прийнято.

Проху показати по фракціях і групах. Дякую.

Колеги, ставиться на голосування пропозиція про направлення попередньо підтриманого цього депутатського запиту до Президента України.

Проху голосувати.

«За» – 211.

Рішення не прийнято.

На жаль, запит не набрав потрібної кількості голосів.

Наступний запит. Ставиться на відкрите поіменне голосування пропозиція про підтримку запиту Андрія Пузійчука до Президента України щодо врегулювання комплексу проблемних питань Городоцької селищної ради Радомишльського району Житомирської області, пов'язаних з її утворенням та функціонуванням на базі військового містечка № 6.

Прошу приготуватися до голосування і голосувати.

«За» – 229.

Рішення прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах. Дякую.

Отже, ставиться на голосування пропозиція про направлення попередньо підтриманого депутатського запиту до Президента України. Нагадаю, нам треба набрати 226 голосів. Прошу голосувати.

«За» – 231.

Рішення прийнято. Запит підтримано.

Прошу показати по фракціях і групах. Дякую.

Шановні колеги, ставиться на відкрите поіменне голосування пропозиція про підтримку запиту групи народних депутатів (Шахов, Вельможний, Сухов) до Президента України щодо Указу Президента України № 948/2019 від 24 грудня 2019 року.

Прошу голосувати.

«За» – 204.

Рішення прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах. Дякую.

Ставиться на голосування пропозиція про направлення попередньо підтриманого депутатського запиту до Президента України. Нам треба 226 голосів, щоб його прийняти. Прошу голосувати.

«За» – 209.

Рішення не прийнято.

На жаль, запит не набрав необхідної кількості голосів.

Останній запит. Ставиться на відкрите поіменне голосування пропозиція про підтримку запиту Наталії Королевської та Юрія Солода до Президента України щодо виконання рішень Конституційного Суду України, якими поновлено порушені права громадян у сфері соціального захисту населення.

Прошу голосувати.

«За» – 151.

Рішення прийнято.

Отже, ставиться на голосування пропозиція про направлення цього попередньо підтриманого депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 147.

Рішення не прийнято.

На жаль, запит не набрав необхідної кількості голосів.

Прошу показати по фракціях і групах.

Переходимо до зачитування решти запитів.

Артема Дубнова – до голови Київської міської державної адміністрації щодо порушень правил торгівлі та благоустрою на вулиці Електротехнічна в Деснянському районі міста Києва.

Аліни Загоруйко – до Одеського міського голови щодо будівництва житлових комплексів у рекреаційних зонах одеського узбережжя.

Олександра Качури – до Прем'єр-міністра України щодо невиконання Указу Президента України «Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави».

Олександра Качури – до Прем'єр-міністра України, міністра юстиції України, міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, міністра фінансів України, міністра енергетики та захисту довкілля України, міністра інфраструктури України, міністра оборони України, міністра у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України, міністра внутрішніх справ України, міністра соціальної політики України, міністра охорони здоров'я України, міністра освіти і науки України, міністра культури, молоді та спорту України, Віце-прем'єр міністра – міністра розвитку громад та територій України, Віце-прем'єр-міністра України – міністра цифрової трансформації про надання інформації щодо стану та результатів виконання Указу Президента України Володимира Зеленського № 837/2019 від 8 листопада 2019 року членами Кабінету Міністрів України.

Олександра Абдулліна – до міністра юстиції України про захист прав малозабезпечених та соціально незахищених мешканців Рівненщини на отримання юридичних послуг для пільгових категорій населення при вчиненні нотаріальних дій (із звільненням їх від сплати мита та зборів) і забезпечення постійної діяльності державної нотаріальної контори України в Дубровицькому районі Рівненської області.

Олександра Абдулліна – до Рівненського міського голови про реалізацію права власності на земельну ділянку для індивідуального будівництва постраждалого від Чорнобильської катастрофи уродженця села Серники Зарічненського району Рівненської області Ігоря Полюховича.

Павла Фролова – до Прем'єр-міністра України щодо необхідності напрацювання методики оцінювання роботи незалежних наглядових рад, відповідальності їх членів за результати своєї діяльності.

Миколи Скорика – до Прем'єр-міністра України про надання інформації щодо рішення Кабінету Міністрів України про передачу в управління АТ «Укрзалізниця» національному оператору залізниць Німеччини *Deutsche Bahn AG*.

Групи народних депутатів (Петьовка, Горват та інші) – до Прем'єр-міністра України щодо виділення бюджетних коштів Закарпатській облдержадміністрації на оплату праці.

Вікторії Гриб – до Генерального прокурора щодо можливих протиправних дій співробітників прокуратури Донецької області.

Михайла Бондаря – до тимчасово виконуючого обов'язки директора Департаменту дорожнього господарства, транспорту та зв'язку Львівської обласної державної адміністрації, першого заступника голови Львівської обласної державної адміністрації щодо ремонту дороги протяжністю 8 км до музею Маркіяна Шашкевича в селі Новосілки Буського району Львівської області.

Михайла Бондаря – до міністра фінансів України, Прем'єр-міністра України щодо відновлення фінансування відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 року № 500-р за вже виконані роботи по капітальному ремонту дитячої музичної школи на вулиці Шкільній, 25 у місті Буськ Львівської області у сумі 536,742 тисячі гривень.

Олександра Ткаченка та Івана Шинкаренка – до Кабінету Міністрів України, Міністерства енергетики та захисту довкілля України, Міністерства фінансів України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства розвитку громад і територій України, Міністерства у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України, Міністерства соціальної політики України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Одеської обласної державної адміністрації щодо всебічного розгляду звернень мешканців Одеської області з приводу вирішення нагальних соціальних питань.

Олександра Ткаченка – до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Міністерства внутрішніх справ України, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України, Офісу Генерального прокурора щодо необхідності проведення всебічної перевірки фактів неналежного та довготривалого проведення досудового розслідування у кримінальних провадженнях.

Групи народних депутатів (Качний, Скорик, Бурміч) – до Прем'єр-міністра України щодо з'ясування місцезнаходження експонатів Криворізького історико-краєзнавчого музею.

Олега Кулініча – до голови Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру щодо визначення комунальної форми власності за земельними ділянками з кадастровими номерами.

Олександра Ковальова – до Управління державної охорони України щодо фактів порушення норм чинного законодавства посадовими особами Управління державної охорони України.

Групи народних депутатів (В'ятрович, Княжицький та інші, усього сім депутатів) – до Голови Верховної Ради України щодо надання вичерпного переліку законів України та постанов Верховної Ради України, прийнятих на першій та другій сесіях Верховної Ради України IX скликання з порушенням Регламенту Верховної Ради України.

Олега Колєва – до голови Фонду державного майна України, Одеського міського голови щодо захисту законних інтересів та майнових прав мешканців гуртожитку в місті Одесі, вулиця Новикова, 12.

Андрія Пузійчука – до Прем'єр-міністра України щодо врегулювання комплексу проблемних питань Городоцької селищної ради Радомишльського району Житомирської області, пов'язаних з її утворенням та функціонуванням на базі військового містечка № 6.

Максима Березіна – до Прем'єр-міністра України, голови Полтавської обласної державної адміністрації щодо сприяння у фінансуванні завершення будівництва Червонозаводської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 1 у місті Заводське Лохвицького району Полтавської області.

Соломії Бобровської – до голови Українського інституту національної пам'яті щодо внесення до списку осіб, які підпадають під дію закону про декомунізацію, Богомолова Михайла Михайловича.

Тараса Тарасенка – до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо надання Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини інформації про вжиті заходи у сфері захисту персональних даних.

Аліни Загоруйко – до Генерального прокурора щодо незаконного будівництва житлових комплексів у рекреаційних зонах одеського узбережжя.

Олега Кулініча – до Прем'єр-міністра України, міністра енергетики та захисту довкілля України, голови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг про надання роз'яснення щодо обґрунтованості розрахунків у платіжних документах за транспортування газу та щодо тарифів на транспортування газу в разі проживання в 10-кілометровій зоні від місця видобутку природного газу.

Олега Кулініча – до Прем'єр-міністра України, начальника Головного управління Державної казначейської служби України у Полтавській області щодо стягнення з Миргородського об'єднаного управління Пенсійного фонду України Полтавської області на користь Ілларіона Холопцева боргу з виплати пенсії за віком на виконання виконавчого листа № 440/658/19 від 27 березня 2019 року.

Сергія Соболева – до Прем'єр-міністра України, Генерального прокурора щодо вжиття заходів задля захисту прав громадян – інвесторів будівництва житлового комплексу «Східна брама» та притягнення до відповідальності винних осіб.

Сергія Гривка – до міністра енергетики та захисту довкілля України, голови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг щодо тарифів на газ та його транспортування.

Тетяни Грищенко – до Прем'єр-міністра України, міністра юстиції України, Генерального прокурора щодо незаконного захоплення об'єкта власності Радомишльської РСС.

Ольги Василевської-Смаглюк – до Голови Служби безпеки України щодо охорони державної таємниці у сфері діяльності АТ «Укрзалізниця».

Мар'яни Безуглої – до Кабінету Міністрів України про деякі питання реконструкції парку відпочинку «Наталка» в Оболонському районі міста Києва та перевірки використання бюджетних коштів.

Мар'яни Безуглої – до Прем'єр-міністра України щодо деяких питань діяльності та невідкладного перенесення потужностей асфальтного заводу КП «Автодорсервіс» за адресою: місто Київ, вулиця Куренівська, 16.

Максима Заремського – до Прем'єр-міністра України щодо перегляду підходів до проведення реформ у гірських та високогірних територіях виборчого округу № 202 Чернівецької області.

Максима Заремського – до Прем'єр-міністра України щодо надання статусу гірського населеного пункту місту Вижниця Чернівецької області.

Наталії Приходько – до Прем'єр-міністра України щодо приведення у відповідність нормативної бази, яка стосується нарахувань у сфері енергетики та комунальних послуг.

Олександра Дубінського – до Прем'єр-міністра України щодо надання повної інформації Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України на звернення народного депутата.

Віктора М'ялика – до голови Національної поліції України, Генерального прокурора щодо можливої підробки рішення Висоцької сільської ради Дубровицького району Рівненської області.

Олексія Кучеренка – до директора комунального підприємства «Київ-теплоенерго» щодо виконання інвестиційних програм, спрямування коштів статутного капіталу та інших питань.

Олексія Кучеренка – до Київського міського голови щодо безпідставного нарахування комунальними підприємствами Києва подвійної плати за вивезення побутових відходів.

Софії Федіни – до Міністерства культури, молоді та спорту України щодо збереження родинного будинку в селі Шершні на Вінниччині українського композитора Миколи Леонтовича – обробника всесвітньо відомої колядки «Щедрик».

Софії Федіни – до Кабінету Міністрів України, Луганської обласної військово-цивільної адміністрації щодо будівництва залізничної гілки від станції Северодонецьк Донецької залізниці до зупиночного пункту Бахмутівка Донецької залізниці.

Максима Дирдіна – до міністра освіти і науки України щодо нормативного врегулювання порядку отримання документів про базову середню освіту.

Олександра Дануци – до Прем'єр-міністра України щодо необхідності внесення змін до діючих санітарних правил та будівельних норм у частині встановлення обмежень для розміщення на території населених пунктів автомийок самообслуговування.

Сергія Ларіна – до міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України щодо порушення ліцензійних умов туроператорської діяльності туроператором ТОВ «ІСПАТУР».

Максима Перебийноса – до тимчасово виконуючої обов'язки Директора Державного бюро розслідувань, Генерального прокурора щодо слідчих дій ДБР у компанії «Transa Agent».

Олександра Бакумова – до міністра культури, молоді та спорту України, Генерального прокурора, голови Національної поліції України про стан розслідування кримінального провадження щодо посадових осіб Національної федерації бодіблінгу України.

Олександра Бакумова – до Прем'єр-міністра України, міністра фінансів України, голови Харківської обласної державної адміністрації, голови Харківської обласної ради щодо належного матеріально-технічного забезпечення комунального некомерційного підприємства Харківської обласної ради «Обласний дитячий психоневрологічний санаторій № 1».

Сергія Лабазюка – до Прем'єр-міністра України, міністра соціальної політики України щодо застосування нульової ставки під час оподаткування пасивних доходів податком на доходи фізичних осіб для учасників Другої світової війни, дітей війни та учасників бойових дій.

Сергія Лабазюка – до міністра освіти і науки України щодо реконструкції Хмельницького політехнічного коледжу Національного університету «Львівська політехніка».

Іллі Киви та Юрія Павленка – до Прем'єр-міністра України, міністра соціальної політики України, міністра оборони України, міністра внутрішніх справ України про усунення дискримінації щодо курсантів з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які навчаються у вищих навчальних закладах Міністерства внутрішніх справ України та Міністерства оборони України.

Ірини Констанкевич – до міністра освіти і науки України щодо виділення додаткового фінансування на здійснення відновлювальних робіт корпусу Любешівського технічного коледжу Луцького національного технічного університету.

Ірини Констанкевич – до голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, Прем'єр-міністра України, міністра фінансів України щодо збільшення на 2020 рік видатків Державного бюджету України на реформування регіональних систем охорони здоров'я для здійснення заходів з виконання спільного з Міжнародним банком реконструкції та розвитку проекту «Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей».

Ніни Южаніної – до голови Державної податкової служби України щодо можливого порушення законодавства працівниками ГУ ДПС у Чернігівській області.

Ніни Южаніної – до голови Державної податкової служби України щодо некоректного застосування механізму зупинення реєстрації податкових накладних/розрахунків, корегування у ЄРПН з боку територіальних органів ДПС.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олено Костянтинівно.

Шановні колеги, повертаємося до розгляду питання порядку денного. Законопроект [№ 2178-10](#).

Наступна поправка 184. Мороз. Поправка 185 наступна?

Поправка 185. Лукашев. Наполягає?

Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ЛУКАШЕВ О.А., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 113, Луганська область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»*). Шановні колеги, учора ми почули надзвичайно зворушливу історію щодо бабусі, яка очікує на відкриття ринку землі і продажу української землі. У мене в окрузі 144 тисячі бабусь і дідусів, і жодної людини не звернулося до мене з проханням пришвидшити продаж української землі. Натомість десятки тисяч звернень до мене як народного депутата з проханням допомогти реалізувати конституційне право на отримання земельних паїв та двох гектарів на ведення особистого селянського господарства.

Хотів би зауважити, що 2 гектари – це приймалося рішення, виходячи із 52 мільйонів населення в Україні. А на сьогодні необхідно терміново переглянути цю норму і щонайменше вдвоє збільшити цю площу. Прошу поставити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте, правильно я розумію?

Ставлю на голосування поправку 185. Вона не була врахована комітетом.

Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 71.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 186. Володіна. Наполягаєте?

Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ВОЛОДІНА Д.А. Шановні колеги, добрий день ще раз! Я хотіла б усе-таки наголосити на тому, що якщо ми говоримо про розвиток сільськогосподарської галузі в нашій країні, то давайте говорити і про те, щоб розвивати освіту. Тому я дуже прошу підтримати мою поправку, у якій ідеться про те, що ми маємо доповнити статтю 130 словами про те, що громадяни України, які мають право отримувати цю землю, повинні мати сільськогосподарську освіту або принаймні досвід роботи в сільському господарстві.

Дякую дуже за увагу. Підтримайте, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Наполягаєте?

Поправка 186 Володіної комітетом, на жаль, відхилена. Ставлю на голосування. Прошу визначатися.

«За» – 130.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 187. Королевська. Наполягаєте?

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Наполягаю. Шановні наші телеглядачі, ви й далі спостерігаєте, як тут, у залі, уже другу добу поспіль намагаються «Слуги народу» продати українську землю. Я хочу ще раз зазначити, що «Опозиційна платформа – За життя» категорично проти розпродажу України, категорично проти продажу української землі.

Сьогодні тут пан Гончарук трохи збрехав. Сказав, що люди, які продадуть паї, і далі будуть отримувати субсидію. Так ось, усі, хто продасть свій пай, будуть позбавлені права на будь-яку соціальну підтримку з боку держави, і в тому числі нарахування субсидій. Тому досить знущатися над людьми. Проводимо референдум. Не продаємо українську землю.

Я наполягаю, щоб мою поправку поставили для підтвердження.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Г., голова Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Пані Наталіє, насправді поправка про інше. І позиція комітету – відхилити.

Щодо субсидії – питання важливе, я з вами згодний. Уже цієї середи були ініційовані Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства зміни до цієї процедури, щоб розглянути можливість їх збереження.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги. Наполягаєте на голосуванні?

Ставлю на голосування поправку 187 народного депутата Королевської. Комітетом вона відхилена. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 77.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправки 181, 189. Виступає Івченко, голосувати будемо поправку 189, правильно? Увімкніть, будь ласка, мікрофон, 2 хвилини.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, знаєте, не можна приймати закону, за яким на першому етапі вводяться юридичні особи і фактично вводиться «прохідний двір» для купівлі-продажу української землі через купівлю корпоративних прав.

Ось лише вдумайтеся, купують корпоративні права іноземці, а що таке корпоративні права? Це в тому числі і статутний капітал. А що таке статутний капітал? Статутний капітал може формуватися майном. А що таке майно?

Це може бути земля. Просто багато схем через купівлю-продаж корпоративних прав може відбутися. А це, колеги, означає, що будуть відбуватися шалені-шалені дії щодо того, щоб якнайшвидше за безцінь забрати землю.

Тому і всі аграрні асоціації запропонували перший етап – спробувати відкривати ринок через фізичних осіб, і головне, обмежити – не 10 тисяч гектарів, як запропоновано. Чому виключили пов'язаних осіб, колеги! Лише вдумайтеся, у першому читанні були пов'язані особи, а в другому їх виключили, і залишили маленьку кількість гектарів – 500 гектарів фізичній особі.

А ви, колеги, натомість, щоб зробити правильні кроки з точки зору формування аграрного устрою, аграрної політики, вводите спекулянта – людей, які не мають жодного стосунку до сільського господарства, і вводите банки. А що таке банки? Банки, якщо ти не віддав кредит, забрали заставу, забрали землю. Так, виписано, що через два роки вони відчужать. А якщо вони не відчужать, які санкції? А там написано, що центральний орган виконавчої влади, який реалізовує земельну політику, буде звертатися до суду.

Колеги, такий закон породжує багато схем, і зникне частина...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Наполягаєте на поправці 189.

Ставлю її на голосування, вона не врахована комітетом. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 95.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 190. Мазурашу.

МАЗУРАШУ Г.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (одномандатний виборчий округ № 203, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Прошу 2 хвилини, і потім більше вже не буду брати слова щодо інших поправок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А скільки у вас поправок?

МАЗУРАШУ Г.Г. У мене дев'ять поправок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

Поправка 190. Виступ 2 хвилини. Дякую.

МАЗУРАШУ Г.Г. Вітання з Буковини, з трохи облісівшими, але все-таки дуже мальовничими Карпатами. Я хотів би звернути увагу на деякі проблеми навколо цього законопроекту. Тобто, на мою думку, трохи забагато в нас політики і маніпуляції навколо нього.

Я представляю округ № 203 Чернівецької області, де показник підтримки Володимира Зеленського на виборах був одним з найвищих в Україні, і там наші земляки категорично проти не лише продажу землі іноземцям, а й проти

продажу державної та комунальної землі сільськогосподарського призначення (*Оплески*). Не поспішайте аплодувати, я ще не завершив.

Так, у редакції з комітетськими поправками уже в принципі враховані всі проблемні питання для нашого округу, тому що він розташований у зоні 50 кілометрів від кордону. Але ми переживаємо за всю країну, тому поряд з побажаннями щодо зменшення кількості в одні руки, щодо посилення контролю за правильним і безпечним для оточення використанням сільськогосподарської землі я хотів би акцентувати увагу на критичній потребі все-таки віднести за межу після референдуму і можливість відчуження сільськогосподарської землі державної та комунальної власності. При цьому мені байдуже, чию поправку врахують, тому що таких поправок багато, навіть, можливо, там колеги-земляки, який жаліється, що його поправки спеціально не підтримують. Тобто це те, що дасть можливість і мені, будучи в унісоні зі своїми виборцями, підтримати цей законопроект у другому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ви не наполягаєте на голосуванні?

Наступна поправка 191. Гривко. Не наполягає.

Поправка 192. Наливайченко. Не наполягає.

Поправка 193. Пузійчук. Наполягає.

ПУЗІЙЧУК А.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дмитре Олександровичу, я прошу 2 хвилини: 1 хвилину з процедурних питань і 1 хвилину по поправці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, шановні колеги! По черзі. Їх немає підряд. Або ви якось групуєте, і ми розуміємо, на що ми домовляємося, або йдемо по поправках.

ПУЗІЙЧУК А.В. Дмитре Олександровичу, я маю право на 1 хвилину з процедурних питань під час розгляду. Додайте мені, будь ласка, 1 хвилину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, ви поправку свою доповідайте, процедурне питання трохи пізніше.

ПУЗІЙЧУК А.В. Я маю питання з процедури.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слухаю вас.

ПУЗІЙЧУК А.В. Додайте мені, будь ласка, 1 хвилину. Я маю право під час...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кажіть уже! Час іде! Так, будь ласка.

ПУЗІЙЧУК А.В. Додайте 1 хвилину, я не бачу на табло. Дякую.

Дмитре Олександровичу, учора зазначали про те, що цей законопроект буде розглядатися з дотриманням вимог Регламенту. Але прийнятий законопроект у першому читанні за основу передбачав зміни всього до двох статей Земельного кодексу: це стаття 130 – набуття власності на земельні ділянки та стаття 131 – набуття права власності на земельні ділянки на підставі цивільно-правових угод.

Всупереч статті 116 Регламенту, яку вже змінили за ініціативою «Слуги народу», до тексту законопроекту до другого читання включено зміни до...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане Андрію, насправді не так, додалося лише дві статті, а не так, як ви говорите. Це пов'язано з тими додатковими поправками і зі збільшенням обсягу регулювання, що виникло у процесі розгляду між першим і другим читаннями.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наполягаєте на поправці?

Поправка 193. Пузійчук.

ПУЗІЙЧУК А.В. Шановні колеги, я продовжу. Микола Тарасович підтвердив, що до законопроекту, який був проголосований...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправку, якщо можна, а не... Немає 2 хвилини з процедури. Поправка 193, будь ласка.

ПУЗІЙЧУК А.В. Шановні громадяни, моя поправка стосується того, щоб не допустити скуповування землі іноземцями. Нагадую, Президент заявляв, що це все страшилки та маячня. Якщо це страшилки, що іноземці не будуть купувати землю, то чому мою поправку відхилили? Можливо, це не страшилки, а страшна реальність?

Миколо Тарасовичу, моя поправка стосується того, що непокоїть суспільство: заборони купівлі землі іноземними громадянами. Поясніть, будь ласка, чому відхилили мою поправку? Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Ваша поправка стосується насправді іншого, ніж того, про що ви говорите. У вас говориться про громадян України, які не мають іншого громадянства. Хочу вам нагадати статтю Конституції, що громадяни України не можуть бути позбавлені громадянства України і захищаються

відповідно до Конституції і Закону «Про громадянство України», що у відносинах з Україною громадяни України, навіть якщо мають інше громадянство, залишаються громадянами України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Поправку 193 ставлю на голосування. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 94.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 194. Белькова. Скажіть, будь ласка, ви подавали декілька своїх поправок. Але тут поправка 193 Пузійчука, тобто якось...

БЕЛЬКОВА О.В. Моя поправка 194. Я просто помилилася.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправки 245, 345, 344, 417 і 611.

БЕЛЬКОВА О.В. Так. Шановний пане Голово, я прошу вас дати 3 хвилини, і ви не будете мене чути до того часу, поки буде...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви мені казали, що 10 поправок, там їх трохи менше.

БЕЛЬКОВА О.В. Ні, я казала три від початку. Мені треба три. Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

БЕЛЬКОВА О.В. Шановний пане Голово! Шановна президіє! Шановні колеги! Я хочу по-дружньому зараз звернутися до цієї зали. Хочу пояснити суть своєї поправки так, як її розумію я, Ольга Белькова, яка має відповідальність перед вами, перед народом України і яка щиро вірить у те, що там написано. Це ніяка не політична мантра. Фракція мене не просила. Я вірю в те, що там написано. Ця поправка про справедливість і про майже єдину можливість для сільського населення вирватися з бідності.

Я народилася в місті і маю зазначити, що я мала значно більше можливостей, ніж якась Галя, яка живе сьогодні в сільській місцевості. Пане Сольський, за Конституцією, дійсно, всі громадяни є однаковими. Але об'єктивна реальність така, що якщо ви візьмете оцінку Дубілета, статистику Мінстату або дані Світового банку, то побачите, що сільське населення сьогодні має значно менше ресурсів. Моя поправка про те, що така, як я, має відійти в бік і поступитися своїм правом купити землю, щоб мали першочергове право купити її ті, для кого вона є єдиною можливістю працювати.

Я розумію, що корпорації мають, можливо, більші економічні показники. Але в них і в мене є можливість купити за більшою ціною. Ринок є вільним тоді, коли у всіх є рівні можливості, а їх немає в українському суспільстві. Сьогодні,

даючи можливість купити юридичним особам, ви фактично забираєте право і маєте це розуміти, ніяка баба Люба не зможе купити цю землю в цих умовах. Треба насамперед, дійсно, визнати, що справедливим буде поступитися нашим правом.

Шановні колеги, навіть коли сім'я купує собаку, то ставить запитання: хто її буде вигулювати, годувати, доглядати? Це чужу собаку легко продати. Розумієте? А за землею треба доглядати, працювати на ній, а не створювати феодалський устрій там, де я куплю землю, але не буду на ній працювати, бо залучу тих, хто на ній горбатився до мене, можливо, віками.

Це буде не ідеальний ринок. Я не прошу вас сьогодні голосувати за мою поправку, але я прошу, щоб ви провели засідання фракції і розібралися, що для того, щоб цю реформу сприйняло суспільство, можливо, треба зайти в неї значно м'якше, ніж ви хотіли б. Це дасть можливість всім підготуватися і довести, що вона правильна.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 30 секунд комітету на відповідь.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Добрий день ще раз! Пані Белькова, добрий день! Коли ви говорите про те, що не треба юридичних осіб, і про фермерів, я хочу сказати вам одну річ. Фермер в Україні (деколи дуже часто не розуміють, що є поняття загальне) – це просто людина, яка займається сільським господарством...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую (*Шум у залі*).

СТЕФАНЧУК Р.О. Шановні колеги, якщо можна, я хотів би відреагувати. Прошу зал поставитися з розумінням. Учора ми говорили про те, що повага – це визначальний принцип ставлення один до одного. Тому звернення до громадян України у формі «якась Галя», як на мене, не зовсім правильне. Це не дуже коректно з точки зору парламентарія (*Оплески*). Вважаю, усі громадяни України є рівними перед законом. Наше завдання – наділити їх всіма можливостями реалізації, щоб вони відчували себе повноцінними громадянами. Дякую.

Хочу надати слово Власенку, поправка 195 (*Шум у залі*). Я вас не згадував. Я не згадував...

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Я перепрошую, а проголосувати попередню поправку? (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наполягаєте на голосуванні? Ставлю на голосування поправку... Не ставити? Ми не ставимо поправки 194 на голосування. Просто

в нас закінчується час. Тоді, щоб ми не голосували після 12 години, дайте слово Бельковій.

БЄЛЬКОВА О.В. Шановні колеги, насамперед я хочу визнати те, що я сказала у своїй промові, що Галя, Оля і всі громадяни України мають безпосередньо юридично однакові права. Якщо моя згадка про Галю когось зачепила, я щиро, щиро прошу вибачення, тому що дбаю про неї так, як про себе.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, 12 година, оголошую перерву на 30 хвилин (*Шум у залі*).

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добрий день! Повертаємося до нашої роботи.
Поправка 195 Власенка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане Голово. Фракція «Батьківщина» проти прийняття закону в такому вигляді. Фракція і партія «Батьківщина» вимагають виконання передвиборної обіцянки Президента щодо того, що він повинен запитати думку людей з найважливіших питань, тим паче з урахуванням статті 13 Конституції. До речі, стаття 14 тут не має ніякого значення. Згідно зі статтею 13 Конституції України власником землі є український народ. Ви багато говорите про права власників. Давайте запитаємо у власника.

А ця поправка і ряд моїх інших поправок скеровані на те, що навіть якщо після референдуму обговорювати можливість продажу сільськогосподарської землі, то така земля повинна продаватися громадянам України у випадках та на умовах, визначених цим законом.

А далі під цими умовами є те, що лише фермери, які працюють на землі, повинні мати право придбавати українську землю, будучи при цьому громадянами України, а згідно з іншими поправками ще й держава може це робити. Тому прошу підтримати цю поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 195 комітетом не була врахована. Ставлю її на голосування. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 51.

Рішення не прийнято.

Поправка 196. Загородній. Наполягаєте? Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ЗАГОРОДНІЙ Ю.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ,

політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, Дмитре Олександровичу. Моя поправка ідентична тій поправці, яку вже озвучувала народний депутат від фракції «Слуга народу» Галина Володіна. На жаль, ні комітет, ні зал цієї поправки не підтримали. Після того, як я закінчу говорити, усе-таки буду просити, щоб поправку поставити на голосування.

А зараз я хочу сказати трохи інше. Учора після виступу одного з депутатів від фракції «Слуга народу» було сказано, що фракція і партія ініціюють продаж української землі, тому що такий пункт є в передвиборній програмі цієї політичної сили. Я уважно вкотре перечитав програму партії «Слуга народу» і хочу сказати, що такого пункту немає, навіть слово «земля» відсутнє в програмі партії «Слуга народу». Натомість є пункт про те, що запровадимо механізми впливу громадян на рішення влади через референдуми. Тому я прошу все-таки припинити зараз розгляд цього питання і потрібно провести референдум, лише після цього вирішувати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрію Івановичу.

Позиція комітету – відхилити. Тому ставлю на голосування поправку 196. Вона не була врахована комітетом. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 62.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 197. Папієв.

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, шановний пане Голово. Я сьогодні в продовження вчорашніх запитань ще раз наголошую, що під час розгляду цього законопроекту в другому читанні ми повністю порушуємо статті 119 і 120, і 121 Регламенту, які передбачають, що розгляд законопроекту в другому читанні відбувається постатейно – не за поправками, а постатейно. Тому якщо вчора була відсутня реакція головуючого на мою заяву, я і сьогодні ще раз для стенограми наголошую, що цей розгляд, який відбувається зараз, іде на порушення Регламенту. Тому я буду змушений, навіть якщо було проголошено в цілому, скористатися своїм правом і відповідно до статті 48 Регламенту подати заяву про скасування голосування.

Щодо поправки, яка подана. Я прошу цю поправку підтримати, тому що для нас найголовніше, щоб землю відповідно до цього закону не украли в наших громадян.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Михайле Миколайовичу, я хотів би нагадати, що за такою регламентною процедурою приймаються всі закони так само, за які голосуєте ви. Думаю, що це

коректно, правильно і це та традиція, що закріплена в законі, якої притримуються і шановані мною народні депутати України із фракції «Опозиційна платформа – За життя», так само як і Папієв, якщо я не помиляюся.

Позиція комітету: поправка 197 не була врахована та підтримана комітетом. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 69.

Рішення не прийнято.

Поправка 198. Тимошенко. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Зараз хочу звернутися до всіх людей, які слухають і дивляться трансляцію засідання Верховної Ради. Перше, що я хочу повідомити. Ніякого нормального процесу в цій Верховній Раді зараз не відбувається. Це ілюзія процесу. Ніякого реального обговорення не ведеться. У залі відсутні аграрні асоціації, аграрні профспілки, зал Верховної Ради закритий сьогодні для громадськості і для тих, хто добре знає, що зараз приймається закон про розпродаж сільськогосподарської землі. По суті, наші аграрії, фермери і селяни будуть позбавлені землі, земля буде злита іноземним банкам.

Не вірте жодному слову, що говориться з трибун сьогодні головою комітету або будь-ким іншим, що іноземці не матимуть права володіти землею. Так, на два роки іноземним банкам дається право володіти. Ми проти цього. Прошу поставити поправку на голосування зараз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 198 народного депутата Тимошенко. Комітетом вона не підтримана. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 84.

Рішення не прийнято.

Поправка 199. Качний.

КАЧНИЙ О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги, через те що «слуги народу» не хочуть чути голос самого народу, ми вимушені сьогодні говорити про те, що фракція «Опозиційна платформа – За життя» виступає категорично проти ринку землі. Учора до мене на Facebook було багато звернень. Одне з них було з проханням звернутися до «слуг народу» з перейменуванням фракції «солги народу» – російською, «збреши народу» – українською. А чому так? Тому що ви самі написали в програмі, що всі питання будуть вирішуватися через референдум.

Отже, наша поправка 199: пункт а) частини першої статті 130 Земельного кодексу України викласти в такій редакції: «а) громадяни України, які працюють у сільському господарстві останні сім років».

Прошу надати свою відповідь нашому керівнику.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Позиція комітету: не можна обмежувати права українських громадян (це не відповідає Конституції) досвідом роботи сім років. Не було аргументації, чому сім. Позиція – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 199 Качного. Комітетом не врахована. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 75.

Рішення не прийнято.

Поправка 200. Кальцев.

КАЛЬЦЕВ В.Ф., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги, дякую. Я вчора казав, що є дві причини, чому ні я, ні наша фракція не будуть підтримувати такого закону. Тому що ми надали право громадянам отримати свої земельні ділянки, і це ще можливо зробити. Це перше.

Друге. Ми розв'язуємо цю проблему, не запитавши людей, не провівши референдум. Але є ще дві економічні причини. Одну з них я вчора назвав – це те, що цей законопроект не дає можливості розробити механізм, за яким фермери та сільгоспвиробники (малі, дрібні, середні) не будуть мати нагоди взяти стовідсотковий кредит, щоб купувати землю, а це право використовують насамперед крупні холдинги, і вся земля, усі ділянки потраплять до них.

Є ще друга причина – це банки, які...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 200 Кальцева не була врахована комітетом. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 74.

Рішення не прийнято.

Поправка 201. Княжицький Микола Леонідович. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»).

Дякую. Шановні колеги! У законі, де приватні нотаріуси нібито зможуть перевірити походження коштів, а перед спекулянтами взагалі немає жодних обмежень, можна скуповувати землю і її не використовувати, мають бути хоча б якісь запобіжники.

Моя поправка пропонує закріпити право придбання землі не просто за громадянами України, а за особами, які є податковими резидентами України. У такому разі земля розподілятиметься не просто серед номінальних громадян, які деколи мають по кілька паспортів, а серед тих, хто насправді проживає в Україні, принаймні більшу частину року.

Дякую. Прошу коментар. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 201. Комітетом вона була відхилена. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 86.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 202. Тарута.

ТАРУТА С.О., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»)*. Фракція «Батьківщина». У мене буде дуже багато ще поправок, тому я хочу запитати в голови комітету щодо філософії. Що ми досягаємо таким законом? Тому що для кожної нормальної країни головне питання, яке стосується землі, це ж не лише товар, а це сакральне, філософське, етичне питання. Головне, що треба досягати в кожній країні щодо землі, це три основні цілі: перше – продовольча безпека; друге – це великий вплив економічного зростання сільськогосподарського господарства і третє – це розвиток сільських територій.

Скажіть, якої мети ми досягаємо? Коли ви кажете, що ми отримуємо 10-20 мільярдів... Хочу сказати, що один «Криворіжсталь» дав нам 5 мільярдів доларів. Про що ми кажемо? Яке буде економічне зростання від цього? Ми загубимо села, у нас вже зникло тисячу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане колего, я вам хочу сказати, що продовольча безпека робиться останнім часом переважно за рахунок у тому числі тих підприємств, які ви не хочете допустити, підтверджуючи свої поправки. Це перший момент.

Друге. По суті вашої поправки, то вона стосується іншого – це прив'язка до сільськогосподарської освіти. Ми мали приклади в українській історії, у аграрних відносинах, де було неодноразове зловживання. Наприклад, це до 2013 року видача земель без аукціонів на СФГ.

Поправку відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 202 народного депутата Тарути, вона не врахована комітетом. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 86.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 203. Тимошенко.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Я зараз знову хочу звернутися до громадян України. Зверніть увагу, хто слідкує зараз за процесом прийняття поправок, що жодна поправка, я підкреслюю, навіть розумна, обґрунтована, яка повністю підтримує національні інтереси України, не голосується в залі. Як ви думаєте чому? Тому що жодної дискусії в цьому залі не відбувається, ніякого реального обговорення і голосування за поправки не відбувається.

Закон, який вони хочуть прийняти на користь транснаціональних фінансових установ, банків, уже давно написаний за межами парламенту. Він давно узгоджений за межами України, і зараз маріонетки його просто протягують, у тому числі імітуючи у Верховній Раді процес обговорення. Тому наша спільна боротьба за українську землю і за збереження суверенності України обов'язкова.

Прошу поставити поправку на голосування для підтримки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 203 Тимошенко. Комітетом не врахована. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 99.

Рішення не прийнято.

Поправка 204. Кунаєв.

КУНАЄВ А.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Я не наполягаю на цій поправці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 205. Заблоцький.

Поправка 206. Крулько.

КРУЛЬКО І.І. Розуміючи напрям, взятий на повний розпродаж сільськогосподарських земель, у тому числі іноземцям, ми поправкою 206 пропонуємо встановити запобіжники щодо масового розпродажу сільськогосподарських земель.

Зокрема, ми пропонуємо встановити сільськогосподарську освіту або досвід роботи у сільському господарстві, щоб мати можливість купувати землю; проживати в Україні не менше 10 років; проживати на території відповідної місцевої ради, де здійснюється продаж земельної ділянки, або мати підтверджений намір туди переїхати; не мати паспорта інших держав.

Ось це ті конкретні запобіжники, які хоч якось допоможуть зберегти національні інтереси України і не дозволять розпродавати землю іноземцям.

Я прошу, щоб голова комітету детально пояснив, чому фракція «Слуга народу» відмовляється голосувати за ці запобіжники, які так потрібні Україні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане Іване, серед іншого, що ми обговорювали, у вашій поправці виписано, що треба проживати там, де купувати землю. Серед інших ваших поправок є концентрація до 500 гектарів. Уявіть собі, що фермер купив 100 гектарів в одному селі, 100 – у другому, 100 – у третьому, 100 – у четвертому, 100 – у п'ятому. Йому кожний день жити в іншому селі? Поправку відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 206 Крулька. Комітетом не врахована. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 89.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 207. Христенко. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ХРИСТЕНКО Ф.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 46, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). «Опозиційна платформа – За життя» виступає категорично проти запровадження ринкового обігу земель сільськогосподарського призначення. Ми виступаємо за проведення всенародного референдуму з цього питання.

Моя поправка така: пункт а) частини першої викласти в такій редакції: «а) громадяни України, які мають сільськогосподарську освіту та мають досвід роботи у сільському господарстві;».

Прошу мою поправку підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 207 комітетом не врахована. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 80.

Рішення не прийнято.

Поправка 208. Бондаренко.

БОНДАРЄВ К.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Костянтин Бондарєв, фракція «Батьківщина».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вибачте.

БОНДАРЄВ К.А. Фракція «Батьківщина» категорично проти ринку землі, категорично проти перетворення землі в товар. Ми за те, щоб розвиток українського села і господарства був, але не таким чином, що перетворюються ці умови на залежність від іноземців. Чому перетворюються? Тому що такий закон відкриває двері для масової скупки української території.

Я пропоную таку поправку: пункт а) частини першої статті 130 після слів «громадяни України» доповнити словами: «які мають сільськогосподарську освіту чи займаються веденням товарного сільськогосподарського виробництва і не мають паспорта та/або громадянства інших держав». Це унеможливить скупку 73 відсотків території України. Поясніть мені, будь ласка, чому ви її відхилили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Костянтине Анатолійовичу.

Поправка 208 Бондарєва не врахована комітетом. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 88.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 209. Лукашев.

ЛУКАШЕВ О.А. Шановні українці! Рік тому ми всі дізналися про країну мрії, в якій нам пощастить жити. Ось саме тоді ми почули щодо земельного питання лише чотири слова «формування прозорого ринку землі». Саме чотири слова, більше жодного слова.

На сьогодні ми бачимо, як дуже активно формується і пропихується ідея продажу не землі – продажу всієї нашої України, нашої Батьківщини. У такий спосіб ми не можемо залишатися осторонь. До мене звертаються тисячі виборців з проханням зупинити і протидіяти цьому процесу. Але ми можемо це робити лише в межах парламентської процедури.

Тому я хотів би закликати бути послідовними фракцію «Слуга народу» і все керівництво держави, і уряд, щоб формувати прозорий ринок землі, а не обкрадати Україну. Прошу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 209 комітетом не врахована. Ставлю її на голосування. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 84.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 210. Лукашев.

ЛУКАШЕВ О.А. Дякую. Шановні колеги! Шановні українці! Я хотів би звернути увагу на ті меседжі, які лунали вчора від представників партії «Слуга народу» і сьогодні від Прем'єр-міністра Гончарука, що нібито головною метою

є формування саме зовнішньої довіри. Тому ми під цим гаслом, під формуванням довіри фактично маємо процес продажу і колонізації нашої Батьківщини. Про яку довіру може йти мова, коли майже 70 відсотків, а то й більше українців не підтримують, вони категорично проти продажу української землі. До мене з 144 тисяч виборців не звернулося жодної людини на підтримку ідеї продажу української землі.

Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 210 Лукашева комітетом не підтримана. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 86.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 211. Лукашев.

ЛУКАШЕВ О.А. Шановні колеги, я хотів би озвучити болюче питання, яке стосується виборців не лише мого округу, не лише виборців, які мешкають у Троїцькому, Білокуракинському районах, а й у всіх районах, які межують з державним кордоном. Це питання будівництва так званого Євровалу. Коли його будували і крали мільярди гривень, коли автопотяги перевозили будівельні матеріали для цього, вщент знищена дорога Дьоміно – Олександрівка – Лисичанськ. Її взагалі сьогодні не існує. Через ці автопотяги, які будували Євровал, знищені навіть будівлі людей. Сьогодні сонце світить прямо в хату, бо зруйновані стіни. Що ви будете робити? Де компенсація за ті сотні гектарів землі? *(Шум у залі).*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 211 Лукашева. Прошу визначатися.

«За» – 75.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 212. Гнатенко. Валерію Сергійовичу, у вас три поправки. Може, якось об'єднаємо?

ГНАТЕНКО В.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Ні. Я недовго.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 212.

ГНАТЕНКО В.С. Взагалі незрозуміло, чому більшість так боїться референдуму. Але ми знаємо, що якщо це питання винести на референдум, більшість побачить, що 72 відсотки людей не бажають, щоб такий закон був прийнятий.

Останнім часом я провів понад 20 зустрічей на території округу, і не одна людина запитувала мене: чому ж ви не зробите нічого, щоб наша земля не продавалася?

Сьогодні ми робимо все в рамках Конституції і наших можливостей, щоб люди зрозуміли, що «Опозиційна платформа – За життя» проти продажу землі. Я хочу, щоб і ви дослухалися до людей, які сьогодні дали вам мандати, щоб це питання винести на референдум (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 212 Гнатенка. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 88.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 213. Гнатенко.

ГНАТЕНКО В.С. Учора наша фракція спілкувалася з іноземцями з Європи, Франції, які приїхали і моніторять питання ринку землі. Вони поставили одне запитання: чи не боїться Україна розпродати свою землю і залишитися ні з чим? Сьогодні багато арабських країн, Китай уже чекають. Ви кажете, що спрацюють запобіжники. Не спрацюють. Сьогодні ми за одну годину назбираємо п'ять підприємств, 100 метрів навколо Верховної Ради, які зареєструють на себе фіктивні підприємства, що будуть скуповувати землю, а потім продавати. Ми скасували статтю 205 «Фіктивне підприємництво» Кримінального кодексу України, я так розумію, для цього питання, яке сьогодні ми приймаємо, щоб можна було реєструвати фіктивні підприємства і потім на них продавати землю.

Схаменіться. Цього не треба робити. Лише через сумісний референдум, який ми сьогодні пропонуємо провести в Україні. Будь ласка, поставте поправку на...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 213 Гнатенка. Комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 85.

Рішення не прийнято.

Поправка 214. Гнатенко.

ГНАТЕНКО В.С. Остання поправка. За останні 20 років у нашому парламенті не було важливішого законопроекту, ніж той, який ми сьогодні розглядаємо. Це питання вноситься на рівень з прийняттям Конституції. Думаю, що тут повинно відбутися голосування не 226 голосами, а конституційною більшістю, тому що це найважливіше питання, яке сьогодні є на порядку денному і в цілому в Україні.

Я прошу вас не приймати цього рішення необдумано. Сьогодні під нашою землею, під тими шматками, що будуть продаватися, ми не знаємо, які є надра. Це питання ніхто взагалі не порушував. Які ж надра будуть потім потрапляти у власність тих, які придбають ці шматки землі?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 214 Гнатенка. Комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 85.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 215. Скорик. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

СКОРИК М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Голово! Шановна президіє! Шановні громадяни України! Передусім я хочу сказати про те, що всі громадяни України бачать, що завдяки зусиллям насамперед керівництва нашої фракції «Опозиційної платформи – За життя», інших фракцій і конструктивного підходу керівництва Верховної Ради ми все-таки розглядаємо цей законопроект більш-менш відповідно до Регламенту.

Але, на жаль, вчорашній і сьогоднішній розгляд поправок демонструє абсолютно неконструктивний підхід керівництва комітету. Абсолютно немає у нас жодного діалогу з приводу тих питань, які ставлять депутати. Голова комітету відповідає, що комітет не підтримав і таке інше.

Сподіваюся, шановний пане спікер, що на одну з моїх поправок ви звернете увагу і, нарешті, скажете: «прошу підтримати та проголосувати». Буду дуже вдячний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 215 Скорик комітетом не підтримана. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 83.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 216. Скорик.

СКОРИК М.Л. Шановний пане голово комітету, учора я вам поставив кілька запитань, ви на жодне мені не відповіли.

Перше. Чому ваша політична сила так боїться референдуму? Чому ви так боїтеся спитати у громадян України, чи готові вони продати власне надбання, яке належить їм відповідно до Конституції, тобто землю України – невідновний актив нашої держави?

Друге. Як ви не розумієте того, що на сьогодні наша банківська система абсолютно не готова до того, щоб прокредитувати наших аграріїв. Вони будуть абсолютно неконкурентоздатні по відношенню до наших конкурентів за кордоном.

Третє. Я не розумію, чому абсолютно неефективне економічне зростання... Ви кидаєте фактично цей закон... Я в іншому питанні вам далі відповім.
Дякую. Прошу голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 216. Ви не заперечуєте? Зараз 13 година... Можемо проголосувати за цю поправку, пане Скорик, так? Ви не наполягаєте, так? Можемо голосувати?

Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 216 народного депутата Скорика... Ні, позиція комітету. Вибачте.

Микола Тарасович Сольський. Будь ласка.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. У поправці по суті нічого не було. Тому позиція – відхилити. А щодо ваших запитань, ми, дійсно, боремося за майбутнє і щоб ми перестали бути білою вороною у Європі, і не лише в Європі, в цих відносинах, і за конституційні права громадян.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Миколо Леонідовичу, ставлю вашу поправку на голосування. Поправка 216 не врахована комітетом. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 84.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Шановні колеги, час для обговорення законопроекту вичерпано.

Переходимо до виступів народних депутатів з різних питань. Я впевнений, що залишиться багато колег, які бажатимуть виступити.

Прошу народних депутатів від усіх фракцій і груп записатися на виступ.

Клименко Юлія Леонідівна.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Передаю слово Соломії Бобровській з трибуни.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бобровська Соломія Анатоліївна.

БОБРОВСЬКА С.А. Усім вітання! Шановні колеги! Дорогі українці! Я хотіла б нагадати всім вчорашню фразу одного з продюсерів відомого телеканала «1+1», який передав привіт усім українцям, які не втомлюються боротися за те, щоб довести, зокрема, що українська мова... Проблема не в українській мові, а проблема, напевно, у головах, мізках людей, які все-таки страждають малоросійством, меншовартістю і таке інше. Адже проблема виявляється, як нам учора повідомили, у тому, що нам бракує тональності для того, щоб мелодрами звучали так, щоб зачіпали душу глядача.

По-перше, я хотіла б запросити пані продюсерку і всіх тих колег, які мали відношення до «1+1» і які тут працюють, і можливо, на «плюсах» сьогодні брак кадрів у зв'язку з переходом на іншу роботу, на безкоштовні курси української мови. А якщо цього буде недостатньо, ми готові подарувати їм увесь курс української мови для пізнання всієї глибини не лише щоденної мови, а й усієї інтимної лірики, яка зможе довести мелодрамою їх до сліз. Хочу сказати кожному і, зокрема, пані продюсерці, яка, напевно, не ходила до кінотеатру і не дивилася фільмів ані «Гніздо горлиці», ані «Повернення додому», ані «Мої думки тихі», ані «Кіборги», після перегляду яких люди виходять зі сльозами і, напевно, це точно питання не в мові, а в тому, як хто це відчуває і все-таки показує всі грані, як можна довести емоціями завдяки мові до таких почуттів. Окрім того, запросили б усіх вас на поетичний вечір інтимної лірики, де, справді, буде мелодрама і лише українською на запрошення курсів української мови і за ініціативи «Є – мова» на так званий вечір «Звабно», який відбудеться на Подолі 13 лютого.

Дуже дякую. Бережіть себе. Це не про мову, а про наш мозок і те, що в ньому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зінкевич Яна Вадимівна.

ЗІНКЕВИЧ Я.В. Прошу передати слово Ірині Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Володимирівна Геращенко.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую, шановний пане Голово. Я переконана, що більшість колег, присутніх у залі, попередні тижні, як того і вимагає Регламент Верховної Ради України, працювали в регіонах. Так само ми з колежанками Марією Іоновою, Ніною Южаніною, Іриною Фріз, Іванкою Климпуш-Цинцадзе багато часу були в регіонах, мали можливість поспілкуватися з виборцями і хочемо акцентувати увагу і Верховної Ради України, і уряду на низку гуманітарних проблем.

Перше. Виборці запитують, навіщо уряд проводить конкурси, якщо їх результати потім ніким не враховуються в роботі? А ви знаєте, коли проводиться конкурс на керівництво Держкіно (а це та галузь, яка отримала серйозну підтримку в минулі роки від української влади, і сьогодні ми пишаємося тим, що можна в кінотеатрах побачити касові українські фільми з українськими акторами) і прекрасна професійна людина отримує більшість голосів, яка займається Одеським кінофестивалем, але уряд ставить на це місце іншу панянку, яка до того очолювала якийсь департамент у держадміністрації в Запоріжжі, хіба

що керувала кінотеатром, це викликає дуже багато питань. Навіщо проводяться ці імітації конкурсу? Повірте, ми будемо тепер дуже ретельно слідкувати за Держкіно, але і звернемося до відповідних структур з вимогою пояснити, що ж там відбулося з цим призначенням.

Так само дуже шкода, що в нас немає сьогодні повноцінної можливості під час «години запитань до Уряду» поставити й інше запитання, що стосується сфери освіти. Ми побували на Закарпатті. В Ужгороді з 1995 року не будувалася і не ремонтувалася жодна школа. Там є такий новий мікрорайон і єдина на весь район школа № 19, де діти змушені навчатися сьогодні в кілька змін, тому що немає можливості просто розширити її приміщення. Попри те, що Нова українська школа – це одна з реформ, яку провела наша команда, закликаючи, щоб у початкових класах було не більше 25 учнів, у цій Ужгородській середній школі № 19 навчається по 45 учнів у класі, по 41 першачку. Ми хочемо звернутися зараз до місцевої влади, яка в рамках децентралізації отримала дуже серйозні кошти, з вимогою реалізувати програму, розпочату нашою командою, у якій уже є проект добудови школи № 19, і добудувати її для того, щоб діти перших класів могли отримувати якісну українську освіту.

Насправді, у рамках децентралізації сьогодні, поки що вона не зруйнована новою «зеленою» командою, залишається дуже багато коштів на місцях. Їх варто витратити насамперед на освіту, на науку, на культуру, для того щоб потім і в парламенті були освічені люди.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Требушкін Руслан Валерійович.

ТРЕБУШКІН Р.В., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (одномандатний виборчий округ № 50, Донецька область, політична партія «Опозиційний блок»). Добрий день, шановні українці, шановні депутати! Сьогодні багато лунає питань щодо заборгованості із заробітної плати шахтарям. Дуже давно це питання не вирішується, і ті заборгованості, які є на сьогодні, не дають повної можливості розраховуватися за комунальні платежі та за інші послуги.

На жаль, дуже повільно проходить реформа, і питання так швидко, як хотілося б, не вирішуються.

Хочу запросити всіх депутатів до робочої групи, для того щоб ми разом проробили позику від Європейського банку, який зараз ще не використаний (близько 400 мільйонів євро), щоб Україна мала можливості створити нові робочі місця.

Перше. Це дасть можливість тим, хто не дуже хоче працювати на шахтах, працевлаштуватися, дасть змогу в наших містах створити додаткові робочі місця, щоб наповнювався бюджет, звичайно, приєднатися для того, щоб розробити законопроект, який дозволить нашим вугільним підприємствам усе-таки в цьому році в повному обсязі отримувати заробітну плату, і ті шахтарі, які

мають бажання працювати на тих шахтах, що ще перспективні, отримали розвиток.

Друге. Питання стосується гірничо-рятувального загону, підрозділу, якому виділено близько 290 мільйонів гривень на цей рік, а потрібно 453. В іншому випадку, якщо недофінансувати загін, буде звільнено близько 500 рятівників, які забезпечують безпечну роботу наших вугільних підприємств.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні українці! Шановні колеги! Я хотіла б розпочати свій виступ з того, що нам не вдалося почути сьогодні від Прем'єр-міністра пояснень щодо неотримання четверті запланованого бюджету в січні та питань, пов'язаних з цим. Його пояснення абсолютно не стосуються тієї ситуації, яка склалася на місцях останніми місяцями. Я кажу і про монетарну політику, і про величезні втрати, що отримали експортно-орієнтовані підприємства в цілому по Україні.

Я хочу всім вам довести пояснення чинної влади про те, що ще в жовтні укріплення гривні трактувалося як тимчасове сезонне явище, у листопаді воно полягало в тому, що це, мабуть, уже склалася така стабільна ситуація в Україні, яка пояснюється навіть нарощуванням українськими підприємствами і в тому числі аграріями обсягів експорту. А вже у грудні було пояснення про те, що така монетарна політика приносить навіть користь, знижує інфляцію до 5 відсотків тощо.

Що ж відбувається на місцях? Я впевнена, що зараз усі українці, які чують мене, і ви, шановні колеги, були на місцях і знаєте, що всі середні підприємства, у яких експортна доля становила понад 50 відсотків, зупинили свою діяльність.

Я закликаю уряд (і буде офіційний депутатський запит щодо цього), щоб це пояснення, яке надавалося ними раніше про те, що монетарна політика впливає на деякі галузі, вони до кінця зрозуміли, що буквально в усіх галузях економіки за останні роки в нас є велика кількість експортно-орієнтованих підприємств, які втратили зараз свій ринок. Кому в 40 країн світу вдалося поставити продукцію, а кому – ще й у більше. Тому недолуга монетарна політика матиме наслідки і в лютому, і в наступні місяці, якщо вона швидко не буде змінена.

Найболючішим питанням зараз є ситуація, яка склалася в роботі Державної податкової служби і Державної митної служби. Якщо ви, шановні колеги, не приймете швидкі рішення щодо того, хто має керувати в цих службах, яка їх політика має бути щодо виконання всіх прийнятих законів у цьому залі і раніше, ми матимемо ще більший дефіцит бюджету і надходження до бюджету будуть зменшуватися.

Хочу наголосити, бюджетне відшкодування в автоматичному режимі зупинено. Знає про це вся країна. Чи чує нова влада про те...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Костюк Дмитро Сергійович.

КОСТЮК Д.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 65, Житомирська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Добрий день, шановні громадяни України! Сьогодні в рубриці «різне» все одно хочеться поговорити про законопроект щодо обігу земель.

Справа в тому, що, як ви знаєте, нещодавно був зроблений рейтинг одним з українських ЗМІ – найбільших маніпуляторів, брехунів серед депутатів Верховної Ради України. Головний топ-10 цього списку – ті самі люди, які зараз виступають з трибуни Верховної Ради і розповідають ті чи інші міфи щодо законопроекту. Оскільки ми обговорюємо конкретні поправки, то немає часу і можливості поговорити по суті законопроекту. Я використаю свій час для того, щоб розповісти і розвінчати ті міфи, які з трибуни Верховної Ради лунають останні дні.

Перший, і головний міф, озвучений певними депутатами вчора. Насправді законопроект (там чорним по білому написано) забороняє продаж землі в межах 50 кілометрів від кордону України. Повна заборона. Навіть рішенням референдуму це не буде змінено.

Другий момент. Ми повністю забороняємо купівлю землі тим громадянам і тим компаніям, які засновані громадянами держави країни-агресора, тобто Росією. Росіян не буде на українському ринку.

Третій момент. Ми, справді, ввели обмеження максимальної площі землі в одних руках, у руках однієї компанії – 10 тисяч гектарів землі. Але це не означає, що будуть якісь наділи, які населення буде змушене купувати по 10 тисяч гектарів, зовсім не так. На аукціон будуть виставлятися лоти з земельними ділянками не по 10 тисяч, а по 500 гектарів.

З іншого боку, власники паїв зможуть продати свої земельні наділи: це один, два, три гектари. Відповідно населення зможе купити, хто захоче збільшити свій земельний банк або почати свою справу – займатися сільським господарством. Це питання буде вирішуватися без аукціону, за згодою власника паю і тієї людини, яка хоче купити.

Звісно, ми нікого не змушуємо продавати свою землю. Якщо будуть десь такі спроби, якісь можливі рейдерські захоплення, звертайтеся, у нас є гаряча лінія. Усі громадяни України можуть звернутися, проконсультуватися, ніхто нікого не змушує нічого продавати.

Третій момент. Справді, ми розробили систему, зробили можливості для того, щоб вперше в історії України фермери отримали доступ до дешевих ресурсів, доступ до кредитування.

Ми все зробили для того, щоб у фермерів була можливість отримувати дешеві кредити під 5 відсотків річних (3-5 відсотків). Держава буде покривати відсоткову ставку, гарантуватиме повернення кредитів перед банками. І той існуючий міф, що банки нібито можуть накопичувати ресурси, це неправда. Банки змушені будуть продати земельні наділи...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна.

Шановні працівники Апарату, один з мікрофонів не працює. Якщо можна, запросіть техніка. Не працює зі вчорашнього дня.

Олексій Олексійович Гончаренко.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. «Європейська солідарність», північ Одещини. Сьогодні в нас була «година запитань до Уряду». Я поставив кілька запитань Прем'єр-міністру Гончаруку, на жодне не отримав відповіді.

Я сказав, що ми всі знаємо, що ви – профан в економіці, але все-таки ви – Прем'єр-міністр (це він сам про себе сказав, що він – профан в економіці). Скажіть, будь ласка, чому в нас бюджетна дірка в 14 мільярдів гривень за січень, а це одна четверта всіх надходжень до бюджету? Немає відповіді, не почув. Щось таке сказав, що курс винен, що думали, що буде – 27, а стало – 24, і тепер маємо дірку. Будемо чекати, коли гривня впаде...

Ну, добре, ви не економіст, але ж ви юрист за освітою. Я свого часу подарував Прем'єр-міністру книжку «Як керувати урядом». Я так розумію, що він її не читав, судячи за результатами. Але далі треба дарувати вже Конституцію України, бо Прем'єр-міністр не знає, що заяву про відставку треба подавати до Верховної Ради. Відніс – до Президента. Звіт робив – знову-таки Президенту. До Верховної Ради не зміг дійти. Знову відповіді не отримав.

У принципі які питання їм не поставиш – відповіді не отримаєш. Чому? Тому що вони дуже зайняті люди.

Я звертаюся до всіх громадян України. Шановні друзі, будь ласка, давайте не будемо заважати нашому уряду працювати, бо в них насправді надважливі завдання. Ось вони знайшли перукарню в будівлі на Грушевського і закрили її. Це ж дуже важливо, уся країна про це знає.

Вони об'єднали міністерства, зробили такі міністерства-франкенштейни. Наприклад, міністерство енергетики та захисту довкілля, міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства. Наробили ці юні мічурінці таких ось дивних міністерств, а тепер думають, чим займатися далі. Правильно, вони почнуть їх роз'єднувати. Я їм можу одразу запропонувати нові міністерства, щоб далі продовжувати ці дослідження по гібридизації. Можна створити міністерство культури і окупованих територій, міністерство спорту та ветеранів, і ще щонебудь таке. Тобто в них багато роботи, вони дуже зайняті люди: знімають якісь блоги з чашкою, їздять на самокаті. Їм не до цих проблем, які ми їм намагаємося на голову надіти. Тим паче в них є ще одне доручення від Зеленського – розібратися з комунальними платіжками родини Шарика з Кіровоградщини, бо

це надзвичайно серйозна проблема державної ваги. Вони підраховують, скільки ж має заплатити родина за газ і чи вистачить Шарика, щоб це зробити.

Тому уряд у нас не треба чіпати. Думаю, що їм не треба ходити і до Верховної Ради, бо години в них зайвої немає. Нехай далі ці юні мічурінці борються з перукарнями, допомагають Шаріку і займаються своєю гібридизацією.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сухов Олександр Сергійович.
Шахов Сергій Володимирович.

ШАХОВ С.В. Шановні колеги! Сьогодні Прем'єр-міністр не відповів на моє запитання, на запитання Олега Кулініча: яким чином будемо виходити з економічної проблеми, з енергетичної кризи, з техногенної катастрофи, з екологічної катастрофи?

Ми ставили запитання не лише щодо Луганщини, а всієї країни. Це стосується кожного українця.

Сьогодні голодують сім'ї. Це чиста правда. Відповіді немає, коли заплатять заробітну плату простому гірнику з Луганщини, зі Львівщини, з Волині, з Кропивницького, з Донеччини. Люди відпрацювали півроку, їм кинули, як собаці, кістку в 1,5 тисячі гривень. Підніміть руку, чи є в цьому залі людина, яка за 1,5 тисячі гривень може прожити півроку, нагодувати своїх дітей, сім'ю, купити не одяг, а просто поїсти, купити хліба? Ніхто не зможе.

Давайте будемо чесно говорити, хто стоїть за бандою, хто завозить вугілля з Африки, з Росії, хто заводить копанку і сьогодні наживається на електроенергії, яка мафія стоїть за цим. Хто сьогодні з олігархів може користуватися цим?

Давайте звернемо увагу на тарифи на електроенергію, які повинні були знизитися. Вони знизилися? Ні. На тепло тарифи знизилися? Ні. Що відбувається у країні? Хто стоїть за газовою мафією? Ставлю запитання: хто стоїть сьогодні за коефіцієнтами, які нараховуються на газ? Хто стоїть сьогодні за транзитом газу? Труби, які перетворюються у трупи, тягнули наші батьки, ще й діди, прадіди. Сьогодні користуються знову-таки олігархи, які переховуються за кордоном, які стоять за газовими вишками в 4 мільярди доларів. Ніхто не може відповісти.

Скажіть, будь ласка, коли будуть розслідуватися кримінальні провадження, які подавалися нашою командою, Сергієм Вельможним в Рубіжному, Гірському, Золотому, у Тошківці? Олександр Сухов подавав заяви, 50 кримінальних проваджень було порушено. Ніхто не розслідує. Хто сьогодні краде і вирізає заводи в місті Лисичанську: завод «Пролетарій», ГТВ, «Лисичанська сода»? Хто сьогодні грабує державу під корінь?

Ніхто з Кабінету Міністрів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Рудик Кіра Олександрівна. Немає в залі, так?

Вельможний.

Савчук Оксана Василівна.

САВЧУК О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 83, Івано-Франківська область, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). Шановні колеги! Сьогодні я хочу акцентувати вашу увагу на тому, як у нас розвивається місцеве самоврядування. Я хочу поговорити трохи про те, з чим стикаються депутати-мажоритарники в цій залі, і наголосити, що наш парламент складається з представників мажоритарної системи і з тих, хто представляє, власне, партії.

Мажоритарники, дуже часто приїжджаючи у свої округи, змушені розв'язувати багато проблем. Ми бачимо, що, дійсно, місцеве самоврядування зараз інтенсивно розвивається, міста створюють інфраструктурні можливості. Але ми повинні розробити стратегію розвитку країни, щоб бачити, якою вона буде в майбутньому, тобто допомогти нашим містам розвивати свій потенціал.

Сьогодні хочу сказати про місто Івано-Франківськ, яке я представляю. Який може бути потенціал у міста, яке має туристичне спрямування? Так ось, лише в січні місто Івано-Франківськ відвідали 300 тисяч туристів. Чому вони це зробили? Тому що місто стає привабливішим, проводяться фестивалі, духовні заходи, різноманітні атракції для того, щоб затягнути максимальну кількість туристів і показати їм особливості західного регіону.

Але є інші проблеми – інфраструктурні. Ви знаєте, що до міста Івано-Франківська можна доїхати однією дорогою зі Львова і нас об'єднує один міст. Це міст, про який ми говоримо і б'ємося, про який я написала більше чотирьох запитів, що були проголосовані в сесійному залі, і отримала, на жаль, таке, знаєте, дике нерозуміння Кабінету Міністрів, який дає прості відписки. Коли ми звертаємося тим законним способом – депутатським запитом, то очікуємо на таку відповідь, яка дала б нам роз'яснення по суті проблеми. Тому сьогодні я хотіла б порушити знову-таки цю важливу проблему – будівництво мостів. Ми повинні пам'ятати, що наша країна розвивається у різних куточках: і на заході, і на сході, і на півночі.

Сьогодні я хочу все-таки звернути увагу на розвиток західної частини, саме на будівництво мостів. Прикарпаття має найбільшу кількість мостів – міст у місті Івано-Франківську на вулиці Галицькій. Ми подавали не раз прохання. Громада вже сама профінансувала 70 відсотків цього мосту і просить державу допомогти. Більшу частину вже зроблено, залишилося буквально декілька відсотків зробити, щоб усе було завершено.

Просимо пам'ятати, що ми повинні розвивати міста в комплексі, і тоді вони принесуть нам прибутки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Андрійович Зіновій Мирославович.

АНДРІЙОВИЧ З.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 87, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги, шановний головуючий! Хочу порушити питання і звернутися до Прем'єр-міністра, до міністра екології та природних ресурсів України, до голови НКРЕКП від усіх мажоритарників дев'ятого демократичного скликання. Вкрай важливим є питання, яке останнім часом призвело до невдоволення населення, а саме питання, яке виникло на ринку природного газу щодо встановлення абонентської плати за розподіл природного газу побутовими споживачами.

Після впровадження в дію Постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП» від 7 жовтня 2019 року № 2080 до нас, народних депутатів мажоритарних округів, надходить велика кількість звернень від громадян України з усіх її найвіддаленіших куточків з вимогою втрутитися у вирішення вкрай критичного питання.

У своїх зверненнях громадяни скаржаться на несправедливу та непомірну плату за цей вид послуг – транспортування газу. Розмір абонентської плати за транспортування часто перевищує в декілька десятків разів розмір плати за саме блакитне паливо, що негативно впливає на добробут населення, переважно малозабезпечених верств населення. Особливо це стосується нових абонентів, домогосподарств, які щойно приєдналися до газової мережі споживачів, які вживають заходів щодо економії блакитного палива.

У мене в руках платіжки людей, які споживають щомісячно 6-7 кубів газу, а отримують з 1 січня 2020 року платіжку на суму 500 гривень за транспортування газу. Тому народні депутати мажоритарних округів звертаються з вимогою скасувати Постанову НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП» від 7 жовтня 2019 року № 2080 та невідкладно розглянути можливість внесення на розгляд Верховної Ради України законопроекту, що стосується норм статей 4, 40 і 41. Ви всі добре знаєте, що ці статті були закладені 9 квітня 2015 року в Законі України «Про ринок природного газу».

Пропонується також прийняти мінімальну ставку для того, щоб люди, які сьогодні практично не спалюють природного газу, не мали можливості не лише платити, користуватися, а й отримувати непідйомні кабальні платіжки з дуже високими сумами.

Тому звертаємося до відповідних органів для того, щоб змінити методологію...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Лаба Михайло Михайлович.

ЛАБА М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 70, Закарпатська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановна президіє, шановні народні депутати, присутні, громадяни України! Декілька слів про етику і мораль у нашому парламенті.

Усі нормальні люди бажають працювати в належних умовах, на своїх робочих місцях, і ми не виняток. Один наш колега нещодавно (він є ще колегою) так був розчарований, що немає кому його слухати. На жаль, звикли вже до цього громадяни України. По той бік екрана, коли мова заходить про суть цього питання, то виникає питання культури. Яка ж культура нашого парламенту? Так, діяльність Верховної Ради ретранслюється на всі органи державної влади в Україні. Вони передають ту енергетику, негативну чи позитивну, якщо вона присутня. Тому нічого дивуватися, коли ті політики, які звикли працювати на медіа, а не на глобальні інтереси українського народу, опиняються поза увагою. Знаємо, що в нашому з вами залі кількість децибелів значно перевищує відповідні норми.

Споглядаючи на ораторські здібності деяких старожилів парламенту, дивуєшся, чи за фахом вони тут працюють, чи у Поплавського закінчилися вакансії. Ваш шалений крик під час виступів дратує навіть вас. Ходять чутки, що обранці кількох скликань живуть у паралельній реальності та недочувають себе. Мабуть, це, власне, і є проблемою.

Бачачи такий хаос у стінах парламенту, країна рухається сама до хаотичності. Майже кожний з нас, напевно, побував зараз в окрузі. Ставлять тисячу питань, окрім буденних. Люди запитують, що у вас коїться у парламенті? Але українці – мудра нація, яка здатна включати режим турбосинтезу і каже, якби з десятків старожилів прибрати з політикуму нової успішної країни – швидше б мир прийшов до нас у країну.

У всіх наших питаннях соціальної сфери в округах одна й та ж ситуація, як у державі в цілому. Розумію шахтарів, їх родини, про які тут гучно мовлять наші колеги, і про 1,7 мільярда заборгованості із заробітної плати. А як ці питання вирішували раніше, коли працювала схема «Роттердам +» і таке інше? Чому в мене на виборчому окрузі № 70 майже в шести районах потреба у відновленні соціальної інфраструктури станом на сьогодні становить близько 12 мільярдів гривень? У цьому винен Президент України чи політична сила «Слуга народу»? Раніше доведений до відчаю і до зубожіння народ сьогодні зневірений, і тому вам, старим політикам, більше не вірить.

Ми, фракція монобільшості, здатні розрізнити фальшиві виступи замовних ораторів. Наші толерантність, стриманість зорієнтована на президію Верховної Ради, на конструктивізм...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кириленко Іван Григорович.

КИРИЛЕНКО І.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Вельмишановна президіє! Пане головуєчий! Шановні колеги! У цьому залі дуже часто лунають із вуст і урядовців, і народних депутатів, особливо які прийшли нещодавно, слова «європейський і світовий досвід». Я повертаю всіх до проблеми, яка в цьому залі набула високої температури під час розгляду, – це знову-таки земельне питання. Який тоді світовий досвід, який тут не звучить і ніхто за нього не каже, у земельних і в аграрних питаннях? А світовий досвід свідчить про дуже мудрий і комплексний підхід до питання. Вдумайтеся в цифри: 2,5 мільярда гектарів землі в обробітку на планеті. Обробляють 570 мільйонів фермерських господарств, із них 500 мільйонів – сімейна ферма. Проста арифметика – 5 гектарів на брата.

Чому такий підхід у світі? Перше, що вирішується: кожен правитель, кожен президент, кожен уряд думають про зайнятість власного народу. Друзі, за такого підходу на 1000 гектарів земель в обробітку 250 зайнятих. У нас агрохолдинги, які панують, – зайнятість чотири-вісім. Якщо на початку 90-х років минулого століття в нас було 5 мільйонів зайнятих у сільському господарстві, то зараз 500 тисяч не набирається. Де інші? А інші на заробітках у фермерів польських, балтійських, прибалтійських і Центральної Європи. Уже далі поїхали, бо український народ працьовитий. Так про що свідчить досвід?

Друга ж проблема розв'язується миттєво. За таких обсягів не соняшник і зернові вирощуються – це сировина, а вирощується капіталоемна продукція: овочі, фрукти, ягідництво, тваринництво – безпосередньо продукти харчування.

Третє, що вирішується, – кооперація зусиль, починаючи від обробітку і закінчуючи оптовими партіями реалізації.

Четверте, що вирішується, – обов'язково така продукція вимагає переробки. А переробка – це додана вартість, зовсім інше, ніж сировина.

Шосте, що вирішується. Друзі, підтримка сільського господарства у всьому світі – ой-ой. Банки реконструкції і розвитку на що спрямовані? Селянські банки на що спрямовані? Там лише державні кошти, там немає коштів населення, тобто це некомерційні гроші. Під 1-2 відсотки кредитувати може лише держава, яка дбає про продовольчу безпеку, про зайнятість, про ці всі питання.

Друзі, оце світовий досвід, оце те, за що виступає «Батьківщина». Дослухайтесь, це могло б бути першим етапом земельної реформи. Давайте спробуємо. Мільйони співвітчизників уже пройшли цю школу в поляків і таке інше. Прибуток з 1 гектара в польського фермера, де 2,5 мільйони сімейних ферм, у сім разів більший, ніж прибуток у нас, навіть в агрохолдингах, які отримують по 100 центрів з гектара...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Григоровичу.
Папієв Михайло Миколайович.

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Шановні народні депутати України! Шановні громадяни України! П'ятниця – ви бачите, традиція підтримується. Не так багато народних депутатів, які залишилися в залі Верховної Ради України з тим, щоб мати можливість висловитися.

Головне – це не лише чути своїх виборців, а головне – це зворотний зв'язок, щоб і виборці відчували, що народні депутати України піклуються за них і знають проблеми людей. Ви знаєте, яка сьогодні найголовніша проблема людей і з чим вони звертаються до Верховної Ради України, не відчуваючи адекватної реакції виконавчої влади? Це питання заробітної плати.

Ось я сьогодні, коли побачив Прем'єр-міністра України, очікував, що він вийде, покається перед нами за ті непомірні заробітні плати, які отримав уряд за грудень минулого року. Як може міністр – член уряду отримувати 500 тисяч гривень, коли у нас зростає заборгованість із заробітної плати в економіці, коли мінімальна заробітна плата з 1 січня встановлена на рівні 4723 гривні? Тобто це люди, в яких абсолютно відсутня мораль, абсолютно відсутня честь.

А сьогодні, коли всі мовчки пройшли цю проблему, то я відчуваю, що в нашого уряду відсутня навіть і совість. Бо Президент України – найвища посадова особа держави і гарант Конституції України – дав доручення Кабінету Міністрів врегулювати питання непомірно, незаконно отриманих заробітних плат не лише в уряді, а ще й у державних корпораціях. Що ми бачимо? Немає жодної реакції.

Читаємо у пресі: Прем'єр-міністр України звернувся з листом до Наглядової ради НАК «Нафтогаз України». Шановні, нехай Прем'єр-міністр України прочитає Конституцію України. Вищим органом у системі органів виконавчої влади є Кабінет Міністрів України, і питання оплати праці – це функція Кабінету Міністрів України.

Ось я спілкувався щойно з завкафедрою Київського університету, який має посадовий оклад 7 тисяч гривень і нарахованої заробітної плати взагалі за місяць 12 тисяч гривень. Як йому ставитися після цього до міністра освіти і науки України, бакалавра, яка нарахувала собі близько 400 тисяч заробітної плати?

Шановні, має бути якась логіка в цих питаннях. Пропозиція нашої фракції «Опозиційної платформи – За життя» така.

Перше – те що ми робили свого часу: заборонити отримання премій і підвищення заробітних плат членам Кабінету Міністрів та топ-менеджменту національних акціонерних товариств до моменту повного погашення заборгованості із заробітної плати в галузі економіки. Це просте питання.

Друге. Треба зробити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Руцишин Ярослав Іванович. Далі?

Ні, шановні колеги. Вибачте. Іван Григорович Кириленко.

КИРИЛЕНКО І.Г. Шановна президіє! Шановні колеги! Я продовжу свою думку, яку не завершив. Ми маємо не демографічну проблему, а демографічну катастрофу. Уже наступного року, можливо, через два, працюючих буде менше, ніж пенсіонерів. Це катастрофа. Нам треба якомога швидше п'ять-шість мільйонів заробітчан повертати додому. Ці заробітчани – це насамперед селяни. Саме тим підходом, який ми запропонували, про який я говорив вище, ми можемо повернути людей додому, створивши точно такі умови на кращих землях саме в Україні, дома.

Друзі, про що ще хотілося сказати. Чому ви пропонуєте підхід, який не підтримується у суспільстві? Суспільного запиту на ту пропозицію, яка пролунала в першому читанні в проекті закону про ринок сільськогосподарських земель, сприйняття немає. Чому? Головна проблема в Україні – довіра до всіх інституцій і до органів влади. Люди не довіряють тому, що те, що написано, буде зроблено справедливо. Немає досвіду позитивних реформ в Україні за майже 30 років незалежності. Починали у двадцятці найрозвинутіших країн світу, зараз у двадцятці – лише другої сотні.

Усі переживали, що Україна після розвалу Союзу рвоне з таким науковим, виробничим, людським, освітнім потенціалом. Рвонули – найбідніша країна в Європі і навіть серед країн СНД також на останньому місці.

Немає довіри до того, що ця реформа буде справедливою. Пам'ятаєте першу реформу – приватизація, і ви взяли цей лозунг: приватизація всього і вся, бо держава неефективна. Друзі, якби ми приватизували п'ять шостих національного багатства, які вже приватизовані, так, як відбулася одна нормальна приватизація – «Криворіжсталі», Україна отримала б 500 мільярдів доларів. Знаєте, скільки ми отримали від реалізації всього і вся? 12! Очікувалося, що від цього ми отримаємо ще більшу, як кажуть, для кожної сім'ї надбавку і таке інше. Де вона?

Реформа банківської системи. Сюди запустили 200 банків, вони тихенько приїхали, бо там, звідки матері, під 1,5-2 відсотки кредити видаються – немає на чому заробити. Приїхали до нас, банально заробили. Ми вважали, що це інвестиція, і коли стало гаряче, вивезли 87 мільярдів доларів чистоганом, лише на відсотках. Скільки «Криворіжсталей» треба було продати?

Друзі, довіра і ще раз довіра. Давайте почнемо з елементарного: із свого селянина. Наступні етапи подивимося, як будемо розвиватися. Ми не проти...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одноmandатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Добрий день! Сьогодні під час виступу міністр енергетики та захисту довкілля України Оржель розказував про стан в енергетиці. Коли моя колега

з «Європейської солідарності» Іванна Климпуш-Цинцадзе запитала, чи зверталося міністерство до Європейського енергетичного співтовариства з приводу законів, проекти яких № 2233 і № 2236, він відповів, що так, зверталося і є зауваження. Це зауваження, про які ми говорили під час прийняття цих законів. Ми казали, що цими законами дозволяється імпорт електроенергії з країни-агресора. Попри те вони не дослухалися, поставили країну Білорусь, і зараз цей імпорт продовжується.

Що цей імпорт робить на території України? Він убиває генеруючі компанії, це по-перше, по-друге, він вбиває вугільну галузь, про яку сьогодні не раз говорили. Міністр під час виступу казав, що є проблема, тому що немає реалізації вугільної продукції. Так, немає, тому що сотні тисяч вагонів з російським вугіллям їздять територією України. І хто це робить? Це робить «Центр-енерго», державне підприємство, яке підпорядковується Фонду держмайна, але на роботу якого має впливати у тому числі і Кабінет Міністрів. Це Міністерство енергетики та захисту довкілля України повинно мати енергетичний баланс, це воно має зобов'язувати, скільки закуповувати газу, вугілля, мазуту, бензину, тощо, скільки – ні. Натомість міністр сказав, що в нас немає реалізації нашої вугільної продукції, і замовчав повністю про те, що «Центр-енерго» – компанія, яка зараз повністю контролюється Коломойським, закуповує енергетичне вугілля в країни-агресора. Він сказав, що шахти закриватимуться, а всі шахтарі будуть працевлаштовані. Попередньо, коли ми з ним зустрічалися, він казав, що вони будуть будувати дороги. Відповідно там вони, напевно, швидше всього будуть працевлаштовані.

Усе, що зараз робить уряд, – законопроект про ринок землі, оці закони, за якими можна імпортувати електричну енергію з Росії, вбиваючи вугільну галузь, вбиваючи генеруючі компанії, відвід військ з тих уже займаних позицій – це все є зрадою України. На тлі всього цього цей уряд, ця більшість, цей Президент засуджує волонтерів, добровольців, медиків – це по справі Шеремета. Буквально на понеділок знову-таки по Яні Дугарь, по Юлі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Мороз Володимир Вікторович.

МОРОЗ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 59, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Добрий день, шановні українці! Добрий день, колеги! Я хочу порушити питання стану вугільних підприємств мого округу. Нещодавно міністерство перерахувало першу частину траншу на погашення заборгованості перед шахтарями. Це не виплата заробітної плати, пане Оржелю, це просто знуцання над шахтарями. Шахтарі дуже чекають на другий транш.

Державне підприємство «Селидіввугілля» – це шахти «Котляревська», «Новогродівська», «Україна», «Курахівська». Після отримання грошей закрили

лише 58 відсотків грудня, залишився борг за грудень – 23 мільйони, борг за листопад – 44 мільйони. З квітня не виплачені лікарняні та вихідні допомоги, для цього потрібна реалізація вугілля, а її немає.

За 2009 рік борги перед «Селидіввугілля» становили 86 мільйонів гривень. «Шахта ім. М.С. Сургая» – перерахованих грошей вистачило лише, щоб закрити 33 відсотки заробітної платні за грудень, 256 мільйонів – борги із зарплати за грудень залишилися.

Шахта «Південнодонбаська № 1», Вугледар. Після отримання грошей закрили лише 34 відсотки грудня. За листопад борги із заробітної плати – 28 мільйонів гривень. Шахта працює на одному виді електроенергії, має 23 мільйони боргів, а 13 лютого можуть відключити електроенергію зовсім. Загальна заборгованість перед шахтарями становить 63 мільйони гривень. Але цій шахті заборгували за відвантажене вугілля 266 мільйонів, а саме «Держвуглепостач», «Вугілля України». Ця ситуація зовсім не пояснювана: шахтам винні гроші, а їх планують відключити від електроенергії.

Вугільна галузь потребує негайного списання боргів за електроенергію та податкових боргів, з кожним днем там нарастають штрафні санкції. Держава ці кошти ніколи не отримає, треба списати борги вже сьогодні, можливо, прийдуть інвестори. Треба негайно навести порядок зі збутом вугілля на ТЕЦи. Не закупають. Збагачувальні фабрики у приватних руках, не беруть і саботують роботу державних шахт.

Треба пам'ятати, що це територія бойових дій і вугільні підприємства є єдиним джерелом доходу людей, які там проживають. Це шахтарський регіон, мономіста, які будувалися навколо шахт. За ситуації, що склалася, місцеві бюджети не отримують податки. Якщо все залишити, як є зараз, ці міста просто вимруть. Треба все кинути і негайно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний пане Голово! Шановна президіє! Шановні колеги народні депутати! Шановний народе України! Насамперед сьогодні відбулася позитивна річ щодо Міжнародного аеропорту «Львів» імені Данила Галицького. Міністр інфраструктури пан Криклій пообіцяв, що буде зупинено процес передачі цього державного підприємства в концесію. Це хороший посил від уряду держави, тому що це підприємство будувалося до проведення Євро-2012 за найсучаснішими технологіями і повністю за державні кошти. Сьогодні це підприємство є прибутковим, де працює професійний колектив і щорічно збільшується пасажиропотік.

Сьогодні я хотів ще сказати про випадок, який стався два тижні тому. Я дякую колегам з «Голосу», які казали тут про те, що пані Галина Терещук (це

кореспондент «Радіо Свободи») потерпіла внаслідок нападу і спалення її автомобіля. Ця подія відбулася в місті Львові і сколихнула не лише журналістські, а й громадські кола держави і Європи. Завдяки професійним діям Національної поліції (я дякую сьогодні керівнику генералу Клименку), підозрюваний був затриманий. Це студент одного з вишів Львова. Але дуже важливо, щоб слідчим шляхом було встановлено замовника цього нахабного злочину.

Ще одна річ, про яку я хотів би сьогодні казати. Ми говорили про довіру. Про довіру один до одного, довіру до суспільства і суспільства до законодавчого органу. Через те не треба боятися, коли політичні сили, у тому числі й «Батьківщина», просять щодо законопроекту про землю звернутися до думки українського народу, бо справді, сьогодні є довіра до монобільшості і довіра до Президента.

На завершення про другу частину довіри. Довіри один до одного. До речі, блокування трибуни – це парламентський метод вираження своєї позиції меншістю. Але не через недовіру один до одного і переходу межі. Цього допускати не можна, бо на нас дивиться суспільство і бере приклад. Давайте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайле Михайловичу, за всієї поваги, але ми про це говорили, що блокування трибуни – це може бути позиція меншості, однак коли ламаються засоби роботи Верховної Ради України, коли перешкоджають виконувати обов'язки своїм колегам, думаю, що це не зовсім правильний підхід. Сподіваюся, що все-таки більшість і меншість, так як і керівництво Верховної Ради, зможуть вирішувати і демонструвати свою позицію виключно перемовами в парламентський спосіб. Ми дуже часто повертаємося до Регламенту Верховної Ради України, однак я там не пам'ятаю такої регламентної норми, парламентської норми, як блокування трибуни і перешкодження роботі.

ЦИМБАЛЮК М.М. Я маю право на репліку?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, мабуть.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую, пане Голово. Я хочу попросити вибачення, якщо вчора стосовно вас була перейдена певна межа. Ми зробимо для себе висновки. Але я хотів би, щоб зробили висновки і ті, які не мають достатнього словесного запасу і виражають свої емоції до колег тими непарламентськими і нелексичними словами, що немає у словнику української мови. Це москальські слова, а в українській мові не було таких слів.

Через те, будь ласка, будемо толерантними. Це те саме, що пропонувати сплатити комунальні платежі, продавши щось чи когось.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайле Михайловичу, я дивлюся, щоб просто ви не поверталися після цього до ремарок. Я, якщо ви подивитесь і згадаєте, у цьому

плані дотримуюся своєї позиції і стосовно представників більшості, і меншості. Дякую.

Олександр Анатолійович Качура.

КАЧУРА О.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Хочу зараз звернутися до народу України, адже в народних депутатів, бачите, є важливіші питання, ніж перебувати у стінах парламенту, так як це передбачено Регламентом Верховної Ради.

Я попросив би вас, щоб ви дуже уважно послушали, що я зараз скажу: не піддавайтеся на маніпуляції. Я пам'ятаю таке висловлювання, яке звучить так: «Той, хто не пам'ятає свого минулого, той не має майбутнього». Так от, давайте згадаємо історичне минуле, те, яке уже було. Давайте ми згадаємо ситуацію аналогічну тій, що зараз відбувається з ринком землі. Це було колись у Сполучених Штатах Америки. Це була поправка Лінкольна. Я прочитав стенограму виступу президента перед американським парламентом. Парламентарії обурювалися, кричали, майже билися, казали, що це не на часі, нам треба ще 20 років, треба провести консультації, ми не готові відмінити рабство.

Так ось зараз відкриттям ринку землі ми також хочемо скасувати кріпосне право в Україні. Але що ми натомість бачимо? Ми звертаємося до новітньої історії України, коли парламентаризм – це не слово переконання, це не поправки, це не якість законотворчого процесу, а це бійка, штовханина, блокування роботи Голови Верховної Ради, перешкоджання його діяльності як політичного діяча. Ось що ми бачимо.

Думаю, не за це більшість українців голосували, коли підтримували Президента Зеленського і партію «Слуга народу». А я вам нагадаю, що за Президента Зеленського проголосували 73 відсотки громадян. У його програмі було чітко записано, і про це його нещадно критикували опоненти: відкриття прозорого ринку землі.

Я звертаюся зараз до громадян ще раз. Не ведіться на маніпуляції. Цей законопроект не передбачає обмеження вашого доступу до річок, лісів. Він є рамковим. Відкриває і повертає вам ваше конституційне право. А право полягає не лише в тому, щоб володіти, а й розпоряджатися. Ніхто не примушуватиме вас продавати ваші земельні ділянки. Після того як ринок землі відкриється, вартість оренди підвищиться. І не так, як зараз у Чернігівській області: за три мішки зерна у вас орендують ваш пай. Ваш пай орендуватимуть, за нашими підрахунками, за 20-30 тисяч гривень. А за ці гроші можна вивчити дитину в Києві. Ту земельну ділянку, якщо ви хочете, зможете продати. Зараз цього права немає.

Уявіть, якби був мораторій на продаж ваших квартир: ви могли б в ній жити, але не могли б її продати. Це рабство? Так, це рабство.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ні. Вибачте, Олександрє Анатолійовичу, на жаль, ні.

Шановні колеги, я всіх вас вітаю! Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується закритим.